

ŞIRNAK Barosu Dergisi

MART 2013 • SAYI: 6

Şırnak Barosu'nun yayın organıdır.

KÜRTLERİN CESUR YÜREĞİ
KÜRTLERİN ELÇİSİ

Seni Unutmayacağız

ŞIRNAK BAROSU DERGİSİ
MART 2013 - SAYI:6

İmtiyaz Sahibi
Şirnak Barosu Adına
Av. Nuşirevan ELÇİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Raşan Güleç

Editör
Av. Rüya ELÇİ

Bülten Ve Bilişim Komisyonu
Av. A.Aziz Tokay
Av. Mesut Gerez
Av. İlker BİRLİK
Av. Murat AYDOĞAN
Av. Hişyar Tay
Av. Nurullah Unan
Av. Sait Dursun
Stj. Av. Baran Nas

İletişim

0.486.216 63 83 (Şirnak)
0.486.616 14 30 (Cizre)
0.486. 518 78 78 (Silopi)
0.486.551 26 26 (İdil)

www.sirnakbarosu.org.tr
e-Mail:
sirnakbarosu@mynet.com

Grafik:
Ocak Grafik 0332 342 31 17

Baskı-Cilt:

DİZGİ **OFSET**

Y.Matbaacılar Sit. 10451. Sk. No:4
Tel: 0332. 342 00 05 - 342 07 42
Karatay/KONYA

MART - 2013

İÇİNDEKİLER

- BAŞKAN'DAN1
- Editörden.....2
- Av. M. Nurullah UNAN / Felsefenin dolaşık yumağı.....3
- Av. Rojhat DİLSİZ / Kundak ve korku6
- Av. Aycan İRMEZ / Tutuklama raporu.....9
- Av. Hişyar TAY13
Faile meçhule giden bir hayat: Mezopotamya
- Av. Hakim TANIŞ / Hukuk ve Vildan16
- Av. Orhan UCA / Doğu'da çocuk olmak18
- Av. Nimez KUZU / Binlerce faili meçhulden biri.....19
- ÖZEL DOSYA / ŞERAFETTİN ELÇİ.....21
- Doç. Dr. Türkan YALÇIN SANCAR / Çok eksildik22
- Nevzat ÇİÇEK23
Elçi'yi PKK yokken de anlayamadık, varken de...
- Sırrı Süreyya ÖNDER / Şerafettin Elçi'yi anlamak28
- Fatih ALTAYLI / En barışçı Kürtçüyü kaybettik.....30
- Hasan CEMAL31
Erdoğan'ın pişmanlığı ve devlet meselesi
- Cengiz ÇANDAR33
Şerafettin Elçi, Roboski ve tükenmeyen umutlar
- Ali TOPUZ / 49'lardan başlayan 50 yılın hikayesi35
- Av. Rüya ELÇİ / MAMO, EZ Çİ BÊJİM?37
- Barowitter.....40
- ÖZEL DOSYA / 2 - KADININ BARIŞ DİLİ44
- Av. Fazilet Taştan ARSERİM / Acıları Ortaklaştırmak45
- Av. Aycan İRMEZ / Kürt tarihinde kadın.....47
- Bir Kürt kadının hikayesi Meryem XAN.....49
- Av. İlknur Yokuş TANIŞ50
Bir kürt kadınından insanlığa mektup
- Av. Büşra DEMİR / Yenilmek Kadınlar.....52
- Av. M. Şivan HALAVRUT / Şiddeti önlemek elimizde.....54
- Av. Rüya ELÇİ / Harlem'de beyaz olmak57
- Bir konuğumuz var "Psikolog Zeynep Sağlam Balkan"59
- ETKİNLİKLER61
- BASIN AÇIKLAMALARI69
- ARAMIZA YENİ KATILANLAR72

Tekrar Merhaba...

Türkiye gibi gündemi saat başı değişen bir ülkede üç ayda bir dergi çıkarmak ve bu dergiyi güncel tutmak inanın çok zor. Bu hususu sağlayıp çıkardıkları her bültenle hem Hukuk camiasından, hem de vatandaşlardan güzel geri dönüşler alan tüm Bülten Komisyonumuza teşekkürle başlamak istiyorum yazıma...

Benim için, Kürtler için ve tüm Türkiye Halkları için büyük bir kayıpla girdik yeni yıla... Şerafettin Elçi'yi kaybettik. Dürüstlüğü, Kürt mücadelesine adanmışlığın, nezaketin, bilgeliğin, hümanizmin simgesi oldu hepimiz için... Böyle bir değer kaybı kolay atlatılır bir şey değil... Atlatamadık... Sadece onun öğretilerine göre yaşayabilmektir tesellimiz... Onu her vesileyle anmaya devam edeceğiz.

Bu dönemde biz Kürtleri yakından ilgilendiren bir dizi gelişme oldu. Başbakanın ağzından kamuoyuna duyurulan "İmralı ile görüşme" süreci başladı. Açılan her paketten, başlatılan her süreçten, artan siyasi tutuklamalar ve can kaybıyla çıkan Halkımız bu açıklamaya temkinli yaklaşırsa da "acaba bu sefer olur mu" diye düşünmekten de kendimizi alamadık. Kürtlerin yılların barışa susamışlığı ile biriken umutları yeni bir "sürece" bağlandı.

Daha önce de dile getirmiştım. Sürecin başarılı ilerleyebilmesi tarafların

kullandıkları dille doğru orantılı... Söylenen her söz büyük bir kitleyi harekete geçiriyor. Nitekim BDP milletvekillerinin Karadeniz gezisinde yaşananlar, bu ülkede barışı istemeyen karanlık odakların varlığını hepimize bir kez daha gösterdi. Medyanın bu süreçte verdiği kötü sınav ve yapılan her açıklama, söylenen her söz üzerinden tartışma programları yapması, tarafları ve halkı belli yönere kanalize etmeye çalışması da barış sürecinin ne hassas bir süreç olduğunu gösteriyor.

Evet, ağır aksak ilerlese de bir süreç işliyor. Bu sürece ivme kazandırmak siyasetçilerin elinde. Her iki tarafın da yıkıcı söylemler yerine olumlu ve ılımlı yaklaşımlar sergilemeleri gerekiyor. Yokluğunu her gün biraz daha hissettiğimiz Rahmetli amcam Şerafettin Elçi'nin dediği gibi, "Çözüm için Türklerin ikna, Kürtlerin tatmin edilmesi gerekiyor." Bunu yapacak elbette her iki halkın siyasetçileridir. Atılacak her olumlu adımın halkı birbirine daha fazla yaklaştıracığı, sekteye uğrayan her sürecin bizleri birbirimizden kopma noktasına getirdiği muhakkak. Biz sivil toplum örgütleri de çözümün sonuca ulaşması için her tür katkıyı sunmalıyız. Bu bizim Halkımıza ve insanlığa karşı borcumuzdur.

Bir dahaki bülte de "çözümün nasıl geldiğini" konuşmak umuduyla....

Av. Nuşirevan ELÇİ

Şırnak Baro Başkanı

B A Ş K A N D A N

Editör'den...

Öncelikle Dergimizin 5. Sayısına göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı tüm Bülten Komisyonumuz adına çok teşekkür ediyorum. Umarım bu sayı da beklentileri karşılayacak niteliktedir.

Özgürlük hepimizin farklı tanımladığı bir kelimedir. Av. M. Nurullah Unan'ın yazısından anlıyoruz ki, yüzyıllardır felsefe ile uğraşanlar da bir tanım getirememiş özgürlüğe... Bakalım siz buradan bir tanım çıkarabileceğiniz misiniz? Av. Rojhat Dilsiz, korku imparatorluğunun insanlara yaptıklarını anlatmış yazısında ve hepimizin tek talebi ile bitirmiş; BARIŞ... Son yılların en çok konuşulan konularından biri "tutukluluk"... Av. Aycan İrmez'in yazısı da bu konuya yeni bir bakış açısı getirmeyi hedefliyor. Çıkarılan bunca pakete rağmen halen tutuklu yargılamalar devam ettiğine göre sorun acaba "yasalarda mı uygulayıcılarda mı" sorusuna yanıt arıyor. Av. Hişyar Tay "Faili Meçhule giden bir hayat; Mezopotamya" yazısında bir şair ruhun isyanını aktarmış. Av. Nimet Kuzu da bölgede yaşanan binlerce faili meçhulden birini anlatıyor bizlere, kendi tanıklığıyla... İlk okuduğumda "yanlış yazmış herhalde" diye düşünmüştüm, ama yazının başlığı gerçekten bu; "Hukuk ve Vildan"... Av. Hakim Tanış trajikomik hukuk ve adalet anlayışımızı, "Vildan"ı ve "Vicdan"ı sorguluyor, iyi de ediyor. Biz hukukçuların "Vildan"ı bırakıp "Vicdan"ı biraz daha dikkat etmemiz gerekiyor sanırım... Av. Orhan Uca buraların çocuklarını anlatıyor ve "Doğu'da çocuk Olmak" diyor...

Bu bültenimizin özel dosyası daha 5. Sayı çıkarken belirlenmişti aslında. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü sebebiyle özel dosyamızın konusu "Kadının Barış Dili" olacaktı. Ancak Baromuz üyesi, KADEP Genel Başkanı, Diyarbakır Milletvekili, Kürtlerin dürüst sesi Sayın Şerafettin Elçi'nin beklenmeyen vefatı sebebiyle bu bültenimize iki özel dosya koyduk. Şerafettin Elçi'nin vefatının ardından yazılan yazıların yer aldığı ilk özel dosyamızda; Elçi'nin yakın dostu, bir dönem kaderdaşı Ankara Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Hocası Sayın Türkan Yalçın Sancar, Sayın Nevzat Çiçek, Sayın Fatih Altaylı, Sayın Sırrı Süreyya Önder, Sayın Cengiz Çandar, Sayın Hasan Cemal ve Sayın Ali Topuz'un yazılarını yayınlıyoruz. Özel dosyanın son yazısı bana ait. Bir de bu sayıda başladığımız ve bundan sonraki bültenlerde de devam edecek olan "Barowitter" var özel dosyada. Bu bölüm için Av.

Mesut Ökten'e teşekkürlerimizi sunuyoruz. Barowitter onun buluşu...

İkinci özel dosyamız "Kadının Barış Dili"... Kadın ve Çocuk Hakları Merkezimiz tarafından 09.03.2013 tarihinde düzenlenecek panel sebebiyle özel dosyamızın konu başlığı da "Kadının Barış Dili"... Tüm merkez üyelerimiz birbirinden okunası yazılar sunmuşlar bize... Merkez Başkanımız Av. Fazilet Taştan Arserim "Acıları Ortaklaştırmak" demiş. Türk, Kürt, Çerkez, Ermeni, Arap, ırkı, dili ve dini ne olursa olsun annelerin aynı şeylere üzüldüğü, aynı şeylere sevindiğini, ortak algıları olduğunu anlatıyor yazısında. Ve barışa giden yolun annelerden geçtiğini... Av. Aycan İrmez özel dosyaya iki yazı yazdı. İlki Kürt kadınının varoluş mücadelesini anlatıyor. İkinci yazısı da ünlü bir Kürt kadınının anlatıyor; Meriyem Xan... Av. İlknur Yokuş Tanış, Bölge kadınının çılgınlığını duyurmak istemiş tüm dünyaya... Kumalığın, berdelin, başlık parasının ve törenin kader olmadığını haykırıyor hepimize. Av. Büşra Demir "devlet" sisteminin kadını yok saymak üzerine kurulu olduğunu, çıkarılan yasalarla kadının bu esaretinin kalkacağına dair sanal bir düşünce yerleştirildiğini anlatıyor. Av. M. Şivan Halavrut, kadına karşı şiddeti önlemenin yolları hakkında bilgi vererek "Şiddeti Önlemek elimizde" demiş... Kadınlarımızın şiddet karşısında haklarını bilmeleri gerektiğine dikkati çekiyor. Ve benim bir yazımı okuyacaksınız. "Harlem'de beyaz olmak"... Bundan sonraki bültenlerimizde de göreceğiniz "Bir Konuğumuz Var" sayfamızın bu sayıdaki konuğu, kadına yönelik şiddet konusunda çalışmaları bulunan Psikolog Zeynep Sağlam Balkan... Kendisine bültenimize ve dikkate değer yazısı ile beyinlerimize yaptığı katkıdan dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz...

Etkinlikler, basın açıklamaları ve üç aylık dönemde aramıza yeni katılan arkadaşımız ile bitiriyoruz bülteni. Yazı fazla olunca benim anlatımım da bitmedi... Bülten yazılarıyla katkı sunan tüm meslektaşlarıma sonsuz teşekkürler... Aramızda ne cevherler varmış da haberimiz yokmuş... Bir teşekkür de Kadın Merkezi üyelerimize ve Başkanımız Av. Fazilet Taştan Arserim'e... Bültenin hazırlanışı sırasında sadece kadın özel dosyası değil, tüm aşamalarda katkıları için, neredeyse bülten komisyonundan çok çalıştılar...

Bir dahaki bülten kadar Barışla kalın...

FELSEFE'nin dolaşık yumağı: ÖZGÜRLÜK...

“ Bugün her şeyin yegane motivasyonu özgürlük; motivasyonu, amacı ve özlemi. Hatta bir tür meşruiyet çerçevesi: bir siyasi düzen, bir dinsel söylem, bir toplumsal tavır özgür olduğu ya da vaat ettiği özgürlük kadar meşru ve geçerli... Ama Allah aşkına nedir bu özgürlük? ”

Çok kullanılan kavramların içeriğinin muğlaklaşması gibi bir tehlikeyle karşı karşıyayız daima. Çok kullanılan; yani aranan, özlenen, kaybolmuş, bulunmayan ya da OLMAYAN...

Bugün her şeyin yegane motivasyonu özgürlük; motivasyonu, amacı ve özlemi. Hatta bir tür meşruiyet çerçevesi: bir siyasi düzen, bir dinsel söylem, bir toplumsal tavır özgür olduğu ya da vaat ettiği özgürlük kadar meşru ve geçerli... Ama Allah aşkına nedir bu özgürlük?

Özgürlük felsefenin paslı kilidi, yüzyılların kör düğümü ama insanın özlemi ve hali... Düşüncenin karanlık dehlizlerinde özgürlüğe ilk kez Yunan'da rastlıyoruz:

Sokrat'a göre sorgulamanın kendisi, yani diyalektik yöntem, diyalogia. Sorgulanmamış hayat yaşanmaya değmezmiş. Felsefi gevezeliğin şahikası: sorular, sorular ama ya cevaplar?

Platon için özgürlük

episteme'nin yani değişmeyen, her zaman aynı olanın bilgisine sahip olmak yani epey can sıkıcı ifadesiyle ideaların bilgisine ulaşmak, üstad 4'te 3'ü köle olan toplumunda siyasi özgürlükten habersiz, muhakkak akademide ders verirken kölelerin sunduğu nektarı içerken özgürlükle ilgili başka bir şey düşünemezdi. Hasbi bilgi, Yunan'ın vehmi... İnsanın acılarına göz kapayan bir bilgi, kendisi için bilgi yunan tembelliğinin işareti. Saint Simon haklı, felsefe insanlığın acılarını dindirmiyorsa bir dakika uğraşmaya değmez.

Mide ülserinden muzdarip Epikür için özgürlük ataraxia demek, yani kaygıdan ve stresten uzak bir tür huzur hali ve bunu başarabilmenin yegane yolu arzularımızı alabildiğine azaltmak, ne de olsa yaşamak için çok az şeye ihtiyacı var insanın. İhtiyaçlarımızı azalttıkça özgürleşiriz. Tarihin büyük ironisi, ataraxia bugün için kullanılan bir tür antidepresan ve bunun

Av. M.Nurullah UNAN

üzerine neler yazılır: modern hayat, özgürlük, depresyon ve ataraxialar. Neyse...

Ama Epikür ölüm karşısında biçare. "Ölüm karşısında hepimiz yıkık bir kalenin insanları gibi çaresiz" derken hep inandığım şeyi itiraf ediyor gibidir. Hayat ölümle başlar. Varoluşsal hiçbir problem ölümle hesaplaşmadan çözülemez. Çaresizlik ve özgürlük. Bu kadar çaresizken nasıl özgür olabiliriz ki. Epikür'ün amansız çelişkisi bu. Ve rivayet edilir, en büyük hayali doyusu ya peynir yemekmiş!

Ortaçağ'ın uzun yılları... İslam kelimcilerinin hürriyet ve zaruret ikilemini tartıştığı yerde cennete gidip gidememek kadar hayati, cehennem ateşi kadar yakıcıdır. Allah her hareketimizi yaratıyorsa özgür değildir, özgür değilsek niye cehenneme gidelim ki. Ve belki imam Eşari'nin müthiş analogik çözümü: ihtiyara mecburuz, yani zorunlu olarak özgürüz, özgür olmaktan başka çaremiz yok, belki bir aksiyoma ama rahatlatıcı ve doğruluğu peşinen kabullenilen bir ilke. Burada da kılavuz iman, iman etmek emniyette olmak demek. Ama aklıma gelen bir ayet: "Biz ancak istediklerimizi hidayet erdiririz." İman da ilahi bir lütuf. Bu tarihten sonra İslam dünyası özgürlük konusunda cılız sesler dışında susar.

Ve Hıristiyan manastırlarının loş koridorları, kiliselerin karanlık odaları: modern özgürlük anlayışı bir papaz kulübesinin dibinde boy vermiştir biraz da; günahını taşıyan özgür değildir, günahını çıkart ve özgürleş ve yaşamaya devam et, günah ayak bağ-

larının en büyüğü. Farklı bir tartışma konusu ama batı'nın modern özgürlük söyleminin (edebi, ekonomik, sosyal ve politik)günah çıkartma kulübesinin dibinden doğduğunu söyler bazıları. Doğu ve batı arasındaki temel paradigma farklarından biridir bu. Doğu: Yapma, yaptıysan sus ve günahını sakla derken, Batı: Yaşadınsa ne olmuş ki anlat ne kaybedersin, der...

Aforoz edilmiş bir Yahudi olan Spinoza'ya göre, yukarı fırlatılan bir taşa da sorsalar özgür olduğunu söyler, biraz alaycı bir tavır. Neden'ini, niçin'ini bilmiyoruz hiçbir şeyin,bildiğimiz kadar özgürüz, Yani spinoza ya göre özgürlük çılgın bir vehim, yukarı doğru fırlatılan bir taş kadar özgür insan.. Acınası ve zavallıca bir durum... Ama bir yolu var: Zorunlulukların bilincinde olmak.

Engels, Marks ve öncesinde Hegel'in bel bağladığı bir ilke, zorunlulukların bilincinde olmak tanımı, ama farkına varan Spinoza. Marks'a göre tarihin yasaları komünizmi mukadder kılıyor, tarih komünizme mahkum. Kaçınılmaz ve ertelenmez bir gidiş bu. Özgür insan bunun farkına varan ve bunu praksisle eylemleştiren sosyalist insan.

Descartes, “cogitoergosum” derken tek derdi doğanın kaçınılmaz yasalarıyla pençeleşmek... Özgürlük: tabiata dış geçirmek, ötesi gevezelik. Bilim ve teknoloji özgürlüğün cisim bulmuş hali. Maddi dünya zorunlulukların dünyası, ötelenemeyen sebep-sonuç ilişkilerinde insan sadece bir oyuncak, bunları yenededikten sonra doğa kanunlarına mahpus. Öyleyse özgürlük engellerin bilincine varmak ve bunları yenmek için akli yani bilimi doğru kullanmak. Bergson, Descartes’e katılır ama parantezini koyar: Ruh dünyamızda özgürüz, inanırken, severken, isterken.

Freud ise tastamam ruh dünyamız yüzünden özgür olamayız der. Özgürlük, hikayelerin en tatlısı. İnsanlık zaten annenin dizinin dibini özleyen bir çocuk. Tek derdi süten koparıldığı zamanların öncesine dönmek. Rüyalar, büyük idealler, din ve ahlak libidosuz açıklanamaz ki: Babaya duyulan büyük öfke ve annenin dinmeyen özlemi. Oysa yitirilmiş cennettir çocukluk, dönülmeyecek masal alemi, onun için insanlığın kaderidir nevrozlar.

Yunan’dan bu yana bütün masallar anlatıldı. Hayyam haklı, hepsi birer masal anlattı ve uykuya daldı.

Sonuç yerine; aslında kendi içinde tanımlı bir özgürlük yok. Özgürlük daima bir şeye ve bir kimseye karşı anlam bulur. Ekonomik özgürlük feodallerin kapalı toplum ve kapalı ekonomisine karşı var olabildi, onlara karşı ve onları alt ederek. Politik özgürlük hareketi siyasi baskılara karşı vücut bulabildi. Politik özgürlük tanım gereği en rahat çözümlenebilecek konu. Ama Hobbes’ten bu yana siyaset felsefesi anarşi olmayan bir özgürlük ile baskı olmayacak bir düzenin özlemi içinde. Oysa tarih bu anlamda anarşi ve baskı uçları arasında sallanan bir sarkaçtan ibaret. Sartre, insan her şeye karşı özgür, tekerlekli sandalyeye mahkum biri maratonda birinci olamıyorsa suç onun, derken abartıyor. Felsefi gevezelik esaslı sorunlara çözüm bulmaktan uzak. Ekonomik özgürlük, bir derede beraber yaşayan timsah ile

ördeğin özgürlüğü kadar tehlikeli.

Özgürlük en sert tanımıyla kendi kendinin sebebi olmak, peki ya biz üç kuşak öncesi bir dedemizin bir hastalıklı genini taşıma ihtimali içindeyse özgürlük nerede.

Bütün özgürlük tanımları sıkıntılı... en basitinden; Seyahat özgürlüğü, buradan yakın bir yere gidecek maddi olanaklar olmadıktan sonra saçmalaktan öte anlam taşımaz. Çalışma hürriyeti asgari ücretle çalışmaya mahkum olduktan sonra köleliğin rafine ve seyreltilmiş bir hali. Örnekler sayısız

kere çoğaltılabilir. Ama adını anımsamadığım birinin söylediği gibi; “bir günün 24 saatinde tüm felsefelerin barındırdığından daha çok hakikat var.” Hayatın bir günü bittiğinde felsefenin soluk ışığı gölgeleri uzatmaktan başka bir şeye yaramıyor. Arap meydanlarındaki özgürlük sloganları, Kürt ulusal özgürlük mücadelesi tüm özgürlük tanımlarından daha tatmin edici ve sahici ama özgürlüğün yalnız bir veçhesi. Özgürlük kendisi tek, görünüşü sayısız bir mitolojik varlık.

Gerçekten nedir özgürlük? Adı var, kendi yok herkesin hayaliyle yaşadığı bir cennet hurisi mi, asırlarca dökülen kanın ve yaşanan zulümlerin karşılığı cennetten kovulmuş Mefisto mu?

Kim bilir?

Hayatın büyük sorularının hiçbirinin basit cevapları yok... Belki de özgürlük, mezar sessizliğinin çözeceği dolaşık bir yumak...

KUNDAK VE KORKU

“ Henüz kundaktayken babası, amcası ve dedesinin sabahın köründe Churchill'e inat 'sütçü' zannederek açtıkları kapıdaki silahlı ve maskeli 'görevliler tarafından'... pardon, pardon karanlık odaklar tarafından öldürülmeleri miydi demokrasi? ”

Av. Rojhat DİLSİZ

“ Sabahın köründe, alaca-karanlıkta kapınız çaldığı zaman gelenin 'sütçü' olduğuna emin olmanın adıdır demokrasi. ” Churchill...

Winston Churchill'in yaklaşık 80 yıl önce Britanya toplumuna atfettiği sözler aslında bize hiç de yabancı gelmiyor. Bölgemizde yaşayıp ta kendisi veya yakını buna benzer bir korkuya kapılmayan insan muhtemelen yoktur.

Yarın gözünüzü açtığınızda elleri silahlı ve maskeli adamları karşınızda görmekten, kör bir serseri kurşunla ölmekten veya yoldan geçerken 'tesadüfen' rastlamış olduğunuz kitlenin içerisinde görüntülenip hayatınızın kararmasından duyduğunuz endişedir aslında korku!

Çocuklarımıza karanlık ve belirsiz bir dünya bırakmaktan korkuyoruz...

Korkacaksın arkadaş! Korku, toplumu hizaya getirmekte iyidir. Sana bir düzen vaat ediyorum. Bir çark. Tüm dişlerini tek tek tırnaklarımla kazıya kazıya oluşturdum. Zor şartlarda oluşturduğum bu çarkta sana da yer var. Ammaaaa bir şartım var! Benim gibi olacaksın! Benim gibi düşünecek, benim gibi konuşup yazacak ve benim gitmeni istediğim yerlere gideceksin! Benim istediğim sayıda çocuğun olacak ve bu çocukları benim istediğim dindarlık ve muhafazakârlık ölçülerinde yetiştireceksin. Hayatına ben yön verdiğim sürece mutlu olacaksın. Bu çarkın dışında kalma gibi bir densizlik yaptığın anda sana yaşama fırsatı vermem bilesin!

Homojen ve itaatkâr bir toplum yaratmanın yegane temeli budur ve bu temel senin en kıymetli hazinendir. Senin dışında gelişen, geliştirilen ve bu şekilde oluşturulan çarka seni empoze edebilmem için temel argümanım korku olacaktır.

Bu argüman karakterinin temel yapıtaşlarına oturacak, zira bilim insanları esas olarak insan karakterinin büyük kısmının genetik aktarım dışında çevresel faktörlerin etkisiyle şekillendiğini belirtir. Karakterimize işleyen ve psikolojik buhranlarla atlatmayı yeğlediğimiz bu sürece ileri demokrasi denirmiştir...

İleri demokrasi düzeninde çevre, sistem, etkileşim ve etkilenim çok önemlidir. Bilim insanları yalan mı söyleyecek?

Bilim insanlarının yalan söylemeyeceğini tahmin ve temenni ederek demokratik süreç içerisinde karakterimizi derinden etkileyen çevresel faktörlerde gördüklerimizden bir alıntıdan yola çıkalım. Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü klişeleriyle yıllarca bu ülkede hırsızlık, yolsuzluk ve faili meçhul cinayetleri meşru gören yapı hep demokrasi uğruna yapıyordu bunları. Daha çok demokrasi...

Henüz kundaktayken babası, amcası ve dedesinin sabahın köründe Churchill'e inat 'sütçü' zannederek açtıkları kapıdaki silahlı ve maskeli 'görevliler tarafından'... pardon, pardon karanlık odaklar tarafından öldürülmeleri miydi demokrasi? Yoksa bu esnada babanın feryat ederek 'ne olur çocuklarımdan önce beni öldürün' diye yalvarması mıydı?

Hayır hayır! Kurbanlarının son ve yersiz isteklerini dahi yerinde görmeyen cellâtların bir babaya acıların en büyüğünü tattırarak öncelikle iki çocuğunu öldürmeleri miydi? Gözlerinin önünde! Kahkahalarla... (evin penceresinden bu diyalog-

ları dinleyen annenin beyanları)

Geride mi kaldı bunlar? 90 lı yılların karanlık odakları tarafından işlenen suçlar şimdi bir bir açığa mı çıkıyor diyorsunuz? Şöyle devam edelim... Artık müreffeh bir toplum yaratma yolunda yegane adımlar atıyoruz derken, kundaktaki bebek de büyüdü. Oysaki bir sabah, sabahın köründe cellat kılığında gelip hayatını karartmışlardı. Unutabilir miydi? Ya siz? Ötekilerden ve ötekileştirilenlerden olmayanlar! Evet, size söylüyorum! Unutabilir miydiniz? Unutmadı, unutamazdı...

Sabahın köründe gelmişlerdi yine. Yıl 2012! Annesi aynı travmayı yaşadı. Korkuyla irkildi! Çıglık çıgılığaydı. Bu sefer evin kalan son erkeğini vermek istemiyordu. Tüm mahalle bu çıgılığa şahit olmuştu. Ama bu sefer büyükler yine kararı vermişti. O da suçların en büyüğünü işlemişti. Bir gösteride görüntülenmişti. Örgüt üyesi değildi ancaaaakkkk dünyada eşi benzeri olmayan bir maddeden; örgüt üyesi imiş gibi, miş gibi, üyeye benzererek, üye gibi hareket edip üye gibi oturup kalkarak hareket etmişti. Onlar “miş gibi” hareket etmişse cezasını çekmeliydi. 3 çocuğu var. Nefret tohumları serpil-di yüreklerine... bebekti... kundakta... cezaevinde...

Yahya menekşe. Toplumsal olaylarda. Panzere taş atmış. Atılır mı? Atarsan çarkın dışına itilirsin. Hayatın dışına itildi. Panzerle ezildi. Ezildi. Beraberce hoplaya zıplaya ‘taş attığı arkadaşları’nın gözü önünde.

Bu olay Ankara’nın karanlık dehlizlerinde kaybolmaz, sorumlular cezasını çekecek dediler. Bizzat başbakan dedi. Kayboldu. Ezen haklıydı! Ne yapacaktı ya?

Taş atan çocuğa gül mü fırlatacaktı? Asmayıp ta besleyecek miydi? Ezdi... beraat etti...

Onun ezildiğini gören arkadaşları mı? Onlar da bu olayı gördüklerine göre ordaydılar. Orda olduklarına göre taş atmışlardır. Taş atmışlarsa örgütün talimatını da mutlaka ve mutlaka okumuşlardır. Okuduklarına göre üye olmasa dahi meşhur üye imiş gibi hareket etme cüretini de göstermişlerdir.

Uğur Kaymaz da çocuk değildi. 12 yaşındaydı. Şunun şurasında reşit olmasına kaç yıl kalmıştı ki? 13 kurşun yediğine göre terörist olmalıydı. Sorumluları mı?

Ve daha niceleri... Edinilmiş karakter, empati ve acı... Korkunun nefrete, nefretin de şiddete dönüşme hali...

Ayıptır, Günahdır, Zulümdür...

Bunca acıyı biz seçmedik gözüm. Valahi de billahi de seçmedik. Bunca acıyı yaşamak ta istemezdim. **Yaşanan acıların vermiş olduğu ızdıraplandır barış haykırışlarımız.** Habur sürecinde yaşanan sevinç gösterileri barışa duyulan özlemin sevinciydi. Olağan bir yaşama dönüşme arzusunun tezahürü... Yaşanan bunca acının son bulacağına dair olan inancın eseri...

Çok mu dramatik oldu? Ama yaşandı ve yaşanmaya da devam ediyor. Bir umut. Bir barış umudu. Kalıcı olsun bu sefer. Lütfen! KALICI BARIŞ. Ne güzel geliyor kulağa. Bunca acıların bir daha yaşanmayacağı bir barış ortamı.

Ahmet Kaya'nın şarkılarında söylediği gibi. 'Yani yetsin diyorum. Uzatın ellerinizi uzatın. Tanışalım, helallaşalım' ...

“ Türkiye Barolar Birliği tarafından 10 Ağustos 2010 yılında yapılmış olduğu çalışmada aşağıda göstereceğimiz üzere Türkiye’de cezaevlerindeki tutuklu sayısının hükümlülere göre arttığını 2005 yılında getirilen CMK düzenlemenin ardından beklentilerin aksine bu sayısının daha da arttığını göstermektedir. ”

Tutuklama, yasaya göre hakkında son karar verilmemiş, ancak kuvvetli suç şüphesi bulunan kişinin yargıç kararı ile özgürlüğünün geçici olarak sınırlandırılmasıdır. Ceza yargılamasında koruma tedbiri olan tutuklama, insanlar açısından özelliği itibariyle kişi hak ve özgürlüklerine müdahale açısından en ağır olanıdır. Ceza Muhakemeler Kanunu’nda yer alan koruma tedbirlerinden olan tutuklama günümüz Türkiye’de son dönemlerde önemle ze-

rinde durulması gereken bir sorun haline gelmiştir. Tutuklama nedenleri ve tutuklamaya ilişkin usul hükümleri Ceza Muhakemesi Kanun’da açık ve ayrıntılı biçimde belirtilmiştir. Kanun’da yer alan tutuklama nedenlerinin geniş ve özensiz biçimde yorumlaması ile mahkemece tutuklama kararlarının kolayca verilmesi yargıya olan güveni zedelenmektedir.

Tutuklu sayısının ve oranının fazlalığı ile tutukluluk sürelerinin uzun sürmesi açısından hukuk devleti olan ülkeler kar-

Av. Aycan İRMEZ

şısında Türkiye'nin durumunun çok olumsuz bir tablo oluşturduğunu göstermektedir. Her ne kadar 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile getirilmiş düzenleme karşısında tutukluluk bir istisna olması gerekirken son dönemlerde yargıçların vermiş olduğu bu durum yani tutukluluk kural haline gelmiş tutuksuz yargılama ise istisna olmuştur. Bu da gösteriyor ki her ne kadar dava sonucunda aklansa bile tutuklulukta geçen süre çok fazla mağduriyete neden olduğundan sevinçli duygularını yaşayamamaktadırlar. Bu nedenle tutukluluk ile mahkumiyet arasında bir fark kalmamış gibi olmaktadır. Türkiye Hukuku açısından çok önemli bir sorun haline gelen tutuklama sorunu Türkiye Barolar Birliği tarafından 10 Ağustos 2010 yılında yapılmış olduğu çalışmada aşağıda göstereceğimiz üzere Türkiye'de cezaevlerindeki tutuklu sayısının hükümlülere göre arttığını 2005 yılında getirilen CMK düzenlemenin ardından beklentilerin aksine bu sayısının daha da arttığını göstermektedir. Şöyle ki;

1. Sayısal Veriler

Tutuklamaya ilişkin sayısal veriler sorunun adli uygulamadaki boyutlarını ortaya koyar niteliktedir.

1.1. Tutuklu/ Hükümlü Oranları

Aşağıdaki sayısal veriler, en genel yorumla, olması gerekenin aksine cezaevlerindeki tutuklu sayısının hükümlülere göre giderek arttığını; CMK düzenlemesinin (2005) ardından beklentilerin aksine,

bu açıklığın daha da büyüdüğünü göstermektedir. (Dünya standartlarında bu oran ortalama "üçte bir tutuklu, üçte iki hükümlü" olarak belirmektedir.)

Tablodaki tutuklu sayısı içerisinde "hükmen tutukluların" son yedi yıllık ortalaması %33 olup tutuklu/ hükümlü makasındaki açıklık sayısal verilerin dikkat çekici bir başka ayrıntısıdır:

YIL	TUTUKLU	HÜKÜMLÜ	TOPLAM
1970	26.392 (%47)	30.119 (%53)	56.511
1975	23.340 (%62)	14.276 (%38)	37.616
1980	38.931(%55.5)	31.241 (%44.5)	70.172
1985	25.842 (%36)	45.388 (%64)	71.230
1990	16.233 (%35.5)	29.373 (%64.5)	45.606
1996	23.904(%47)	26.979 (%53)	50.883
1998	24.505 (%40.5)	35.886 (%59.5)	60.391
2000	24.657 (%49.5)	24.855 (%50.5)	49.512
2002	28.550(%48)	30.637 (%52)	59.187
2004	31.920 (%55)	26.010 (%45)	57.930
2005	31.012 (%55.5)	24.858(44.5)	55.870
		CMK yürürlüğü	
2006	44.141 (%63)	26.336 (%37)	70.277
2007	53.229 (%58.5)	37.608 (%41.5)	90.837
2008	56.830(%60)	37.584(%40)	94.409
2009	60.606 (%52)	56.084 (%48)	116.690

Adalet Bakanlığı'nın 2010,2011 ve 2012 Eylül ayından itibaren yapılan toplam tutuklu ve hükümlü sayısı ise;

2010	55.578(%46.00)	65.236(%54.00)	120.814
2011	35.987(%28.00)	96.617(%72.00)	128.604
2012	32.176(%)	89.713(%)	128.889

olarak bildirilmiştir.

Yukarıda Türkiye 'de tutuklu ve hükümlü sayısının gösterildiği gibi tutuklama her geçen yıl Türkiye açısından daha büyük bir sorun haline gelmektedir.3.Yargı Paketi adı altında 05.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6352 Sayılı yasada tutuklamaya ilişkin

bazı değişiklikler yapılmış olsa da 2012 yılında da beklenen sayıya ulaşılmadığı ortadadır. Çünkü 6352 Sayılı Kanun ile 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100.maddesinin dördüncü fıkrasında değişiklik yapılmış olsa da asıl CMK m.100/3'te düzenleme yapılması gerektiği kanaatindeyiz. Çünkü mahkemelerin genelde tutuklama kararı verirken uygulamada başka bir gerekçe armaksızın tutuklamaya başvurmada temel ilke olmuştur. Her ne kadar tutuklamada somut gerekçe gösterilmesi zorunluluğu, Anayasa m.19,m.141/3, CMK m.34, m.100, m.101'de ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi m.5'de mevcut olsa da yargıçların tutuklama gerekçelerinde yer alan soyut ve basmakalıp beyanlarından vazgeçmemektedirler. Yargıçlar adalet adı altında çözümü tutuklama ile bulmaya çalışmaktadır. Oysaki bu anlayış ve uygulama hukuki açıdan hatalı olup, en kısa sürede gerektiği gibi uygulamaya geçilmesi gerekiyor. Çünkü bu anlayış devam ettiği sürece Yasama Organı tarafından ne kadar yasal değişiklik yapılsa da hukuki açıdan herhangi bir değişiklik olmamakta ve uygulama olduğu gibi devam etmektedir. Bu da gösteriyor ki; CMK ile ve yeni yasal düzenlemelerle tutuklamaya getirilmek istenen anlayış, uygulamaya geçilmemiştir.

uygun bulmayıp kendilerini tutuklu olarak yargılamaktadır.Bu şahısların tutuklama gerekçelerine bakıldığında en basit gerekçeleri belirtip tutukluluk hallerinin devamına karar verilmektedir maalesef.Tutuklama şartlarının en başında gelen kaçma şüphesi en basit örneği zaten bu şahısların hepsi seçilmiş insanlardır nereye kaçma durumları olabilir ki bunlar ki bu ülkede siyaset yapmak için seçilmiş olup halkları adına bazı çalışmalar yapabilmelerini sağlamaktır.Bu durum diğer davalarda da aynı şekilde devam etmiş olup bu da gösteriyor ki artık tutuklama tedbir olmaktan çıkıp tamamen keyfi bir uygulama şekline gelmiştir.Bu da gösteriyor ki tutuklama bir istisna olmaktan çıkıp kural haline,tutuksuz yargılama ise istisna haline gelmiştir.

Şu an Türkiye'de görülen KCK büyük davalardan sadece bir tanesi olup bu davada Yargı sisteminin uzun tutuklama sorununu çok iyi bir şekilde ortaya koymaktadır. Hepimizce bilinmektedir ki bu davada yargılanan şahısların birçoğu ya bir partinin üyesi ya yönetici ya parti başkanı ya belediye başkanı hatta milletvekilleri bile bulunmaktadır.Ama ne yazık ki her ne kadar bu şahıslar halkın seçilmiş olan temsilcileri olmalarına rağmen yargı bunları halkın hizmeti için tutuksuz olarak yargılamayı

Diğer bir açıdan bakıldığında tutuklama Türkiye için uluslararası bir sorun haline gelmiş bulunmaktadır. Şöyle ki; AİHM'nin Türkiye aleyhinde verdiği AİHS m. 5 kapsamındaki ihlal kararlarında, tutukluluk durumunun uzatılması kararlarının "gerekçesiz" olması da rol oynamaktadır. Yerel mahkemeler tutuklanan kişiyi konuyla ilgili bilgilendirmek ve tatmin etmek için değil, ancak bir üst yargı yeri (Yargıtay) tarafından yapılacak denetim sırasında kararlarının bozulmaması için ge-

rekçe yazmaktadırlar. Tutuklamaya itirazı karara bağlayan yargı yerleri, tutuklama kararı veren yargıç veya mahkemenin üst mahkemesi niteliğinde olmadığından, gerekçeli karar yazma pratiğinin azlığı dikkat çekicidir.

AİHM kararlarına göre, kaçma tehlikesi ya da suçun vahameti gibi unsurlar önem taşımakla birlikte tek başına yeterli olmayıp bu kuşkuları destekleyen olgular ve etkenlerin kararda açıkça ortaya konması gerekmektedir:

Buna göre soyut kaçma tehlikesi, tutukluluğun sürdürülmesinin makul bir gerekçesi değildir. Gerekçenin özellikle kaçma olasılığına dayandırıldığı durumlarda, AİHS m.5/3-son, "teminat bağlayarak kişinin duruşmada hazır bulunmasının sağlanabileceği durumlarda, söz konusu kişinin serbest bırakılması" gerekmektedir. Öte yandan Mahkemeye göre, uzayan tutukluluk süresinin kaçma arzusunu azaltması nedeniyle, tutukluluğun devamına ilişkin kararların daha ağırlıklı gerekçelere dayandırılması gerekmektedir.

AİHM birçok kararında suçun niteliğinin tek başına bir tutuklama kararını haklı kılmayacağına işaret etmektedir. Mahkemeye göre, öngörülen hapis cezasının

ağırlığı da, tek başına kaçma tehlikesinin ölçütü olarak kullanılmamalıdır.

AİHM incelemelerinde tutukluluk süresini de göz önünde bulundurmaktadır. Bazı tutukluğun devamı kararlarında dayanan gerekçeler arasında "tutukluluk süresinin makul süreyi aşmamış olması" yer almaktadır. Oysa geçici bir önlem olan tutuklulukta makul süre ancak tutukluluğu haklı gösteren nedenler varsa değerlendirilebilecek bir ölçüt olup aksi halde en kısa bir süre bile makul sayılmayacaktır.

Suçun niteliği ne olursa olsun, özgürlükler sınırlanırken gereken özenin gösterilmesi gerekli olup teminatla salıverme, yurtdışına çıkma yasağı gibi başka önlemler üzerinde durulmalıdır. AİHM, tutukluluğun devamı kararı verilirken kefaletle tahliye ya da yurtdışına çıkma yasağı gibi başka önlemlere neden başvurulmadığını incelemektedir. Ancak uygulamada seçenek tedbirler son derece az kullanılmaktadır. Tutukluluk değerlendirmelerinde delilleri karartma ya da kaçma olasılıklarına ilişkin olarak şüpheli ve sanıkların konumları benzer olsa da sıklıkla çifte standartlı uygulamalara rastlanmaktadır.(Türkiye Barolar Birliği İnsan Hakları Merkezi 10 Ağustos 2010 Tutuklama Raporu)

Tutuklama uygulamasında yaşanan büyük sorunların nedenleri yasal düzenlemelerden çok uygulayıcılardan kaynaklanmaktadır. Uygulayıcıların Anayasa, AİHS ve CMK'ya uygun davranmaları durumunda, yaşanmakta olan sorunlar tümüyle ortadan kalkmasa da, en aza indirilebilecektir. Bu nedenle yargıda var olan zihniyet değişmeli, zihniyetleri insanların özgürlüklerinin kısıtlamadan yana olmayıp hak ve hürriyetlerini yaşamadan yana olmalıdır.

FAİLİ MEÇHULE giden bir hayat geçer Mezopotamya'da...

“ Toros diye bir araç icat edildi...Bunlar çoğaltılıp Toroslar oldu. Rengini de hemen belli ettirdiler. Aldanalım ve de aldatılalım diye. Tabii ki beyaz... Masumiyetin, yiğitliğin, güzelliğin ve aşkın simgesi iken ölümün ve zulmün ihbarcısı oldular bize. ”

Beyazı severdik. Bu yüzden kar görmeyi de severdik. Renginin kış aylarında bütün çevreyi beyaza büründürüp, var olan cümle âlem kötülükleri geçici de olsa örtüp iyiliğin hüküm sürdüğüne inanmak istediğimiz için... Yeni bir hayata adım atarken gencecik kızların düğünlerinde giydikleri gelinliği ve rengini de severdik. Çünkü gelinliğin beyazını, masumiyetin simgesi olup baharın başlangıç noktası sayardık. Torosları da bir ayrı severdik. Çukurova'nın bereketini ve Karacaoğlan gibi âşıklarını hatırlattığı için. Beyaz ve Toroslar birleştiğinde apayrı severdik. Çünkü ikisi birleştiğinde; Masumiyet, güzellik, doğa, yiğitlik ve aşk gönül birliğiyle beraberliğini sürdürürdü.

Sonra... Sonrası malum mu? Acaba..! Toros diye bir araç icat edildi...Bunlar çoğaltılıp Toroslar oldu. Rengini de hemen belli ettirdiler. Aldanalım ve de aldatılalım diye. Tabii ki beyaz... Masumiyetin, yiğitliğin, güzelliğin ve aşkın simgesi iken ölümün ve zulmün ihbarcısı oldular bize. Taa Toroslardan Karacaoğlan'dan silanın, yiğitliğin, özlemin ve aşkın harmonisini Mezopotamya'ya, Menû Zî'n'e ulaştırıp ilahi aşkla bir-

leştirilmek ve de kaynaştırmak için yolda gelirken kazaya uğradı. Daha kaza mahallinde tutanak bile tutulmadan, kazaya uğrayan herkes artık birer ölü sayıldı. Ölmeyenler de yarıdan gaiplik kararı alınmasına gerek görülmeden yasadışı bir şekilde Toros arabası ahvali tarafından kendi iradeleriyle gaiplik kararı alınıp ölü hükmünde saydılar. Ve beşeri ölümün nasıl canice olacağını hemen ilan ettiler. Kimisi parçalar halinde ceset torbasında, kimisi birkaç parça elbisesiyle yerin altında, kimisi kemikten ibaret adli tiplarda, kimisi bulunma umuduyla kimsesizler mezarlıklarında, kimisi ümidin bekçisi gözü yollarda...

Faili meçhule giden yollarda hızını almayan beyaz renkli Toros, bu ilanı İstanbul'dan İzmir'e, Ankara'dan Şırnak'a, Diyarbakır'dan, Batman'a, Sakarya'dan Hakkâri'ye ve daha nice yerlere kadar duyurdu, yurdum insanına. Ama en çok da Mezopotamya'da etkisini hissettirdi, bu beşeri deprem. Sanki verimli topraklara meyilli bir ilanmış gibi. Duyurular daha çok Mezopotamya'da kurşun sesiyle karışık, asit kazanlarında yakma, su kuyularına salınma, iple gerdirme, suda boğdurma, tarlalar-

Av. Hişyar TAY

da ekin yerine can ekme olarak duyuruldu. Bu Toros arabası içine o kadar çok kişiyi almış ki, yanına uğrayıp alamadığı kişi kalmamış gibiydi... Kimini camide abdest alıp namaz kılarken, kimini de eğlenmeye gidip efkar dağıtırken, kimini evinde ailesiyle beraberken, kimini de işinin başında çarşının tam orta yerinden, kimini öğrenci elbisesi giyerken, kimini de yurdunu düşünüp siyasete atılırken...

Mezopotamya'nın dört bir tarafına kan, gözyaşı, hüznün, ayrılık, sevdiğini bekleme yayılmıştı. Az da olsa gelecek umutlu bir "kurtuldu" haberi. Ama nafile... Artık her zaman

ve her yerde o beyaz, binek Toros arabasının rengi görülür, sesi duyulur, etkisi hissedilir olmuştur memleketimde. Kadim topraklarda tahıl, pamuk, narenciye yerine ceset çıkıyordu, mahsul hesabına. Petrol, su, doğal gaz, kömür, linyit yerine kan fışkırıyordu, gökyüzüne doğru. İnsan vücudunun dörtte üçünü oluşturan suyun çıktığı kuyular artık insana hayat veren değil, can alan birer kan pazarına dönüşmüştür. Tarlaların en uzak yerlerinde, dağların en doruk noktasında, yaylaların en güzel mesire alanında, köy ve mezraların can alıcı sakinliğinde, kasaba ve ilçelerin köşe başlarında ve de şehirlerin orta yerinde artık düğün halayları oynanıp zılgıt çekileceğine, yas tutulup ağıt yakılmıştır, bu kara haberle. Gece-gündüz demeden bütün köşe başları tutulmuştu.

Diyarbakır'ın Xançepik mahallesinde Hz. Süleyman Camisii'nin avlusunda, Hevsel

bahçelerinde Kırklar Dağı'nın eteklerinde, Sur diplerinde tarihin tanıklığında; Şırnak'ın Cudi ve Gabar Dağlarında Hz. Nuh'un huzurunda, Dicle Nehrinde FeqêTEYRAN'ın gözle-

ri önünde, Mem û Zîn'in sohbetleri arasında, bilim tesislerinde ve kuyularda; Batman'ın Raman ve Garzan bölgesinde, Malabadi Köprüsü altında sevda şarkılarında; Ağrı'nın doruk noktalarında, Ahmedê HANÎ Türbesi ve kitapları çevresinde; Mardin'in diller ve dinler arası kültüründe; Siirt'in fıstık bahçelerinden geçen Botan Çayı'nın mesire alanlarında; Hakkari'nin Sümbül ve Cilo Dağlarında, Berçelan yaylasındaki Koçerlikte; Van'ın göl kenarındaki kalesinde kedilerinin göz renklerinde; Şanlıurfa'nın Halil İbrahim sofrasında... Ve sayamadığımız nice coğrafi alanda... Toros arabası içerisindeki/ler, dışarısındaki/ler ve başındaki/ler ile beraber gazap tohumları ekmişti kadim coğrafyaya, bereket ürünleri yerine, cehennem zebanisi gibi. Dağılan aileler, kaybolan körpecek bedenler, mahvolan bireyler, intihar eden/ettirilen gelinlik çağındaki kızlar, vurulan yiğit gençler, gece/gündüz hayatın yolunu gözleyen sevenler, yıkılmış/yakılmış/viran olmuş yerleşim yerleri, boşaltılmış yaylalar, yasaklanmış hayatlar... Artık yurttan sesler korosu dinlemek yerine, idamına karar verilen mahkûmun ölüm ilanını bekleyen insanlara dönüşmüştü yurdum insanı. Duygusallık yerini kara birer kalbe bırakmıştı. Gönül deryası olmuştu memleketime asit kuyusu.

Gönül rahat değildi artık. Çünkü kurutmak istemişlerdi kuyu başlarında, bu engin insanlık tarihinin deryasını. Memleketimin her karış toprağında kan, revan, gözyaşı, kaybolma, yok olma, ölü bulunma/ma günlük yaşamın rutin işlerinden sayılır olmuştur. Bu ölüm, gözyaşı, hüznün ilanını görmek, yakınında hissetmek veya duymak istemeyenler ise, çareyi zorunlu ikametgah adresini değiştirmekte buldu. Kimisi rehmani atlarının sırtından inip beyliklerini bıraktıkları gibi Ege'nin, Çukurova'nın tarlalarında, kavurucu sıcaklığa rağmen sırtlarında akan domates suyuna, pamuk eziyetine, narenciye bahçelerine göç ettiler. Kimisi servetini, mülkünü yok pahasına verip arabalarından inerek Ankara'da, İstanbul'da inşaat köşelerinde, varoşlarda at arabalarıyla geziye çıktılar. Ve daha nice yerlere... Zorunlu göç sonucu büyükşehirlerin varoşlarına alışmayan yurdum insanı, bir yandan hayatın rutin zorluklarıyla uğraşırken, öte yandan memleket havasıyla büyükşehir dalgası arasında doğup büyüyen ebeveynlerinin kültürlerarası ve yaşamsal üstü zorluklarıyla da boğuşmak zorunda kaldılar. Hayatın olağan akışını biraz da olsa yürütmeye alışan büyükşehir Koçerleri, ebeveynlerinin dalgasında ne yazık ki boğulmuşlardır, hep beraber. Ebeveynlerin çoğu uyuşturucuya, içkiye, kumara, gaspa, hırsızlığa alıştırılıp mahvolmuşlardır. Bütün bu olup bitenlere rağmen taa Hz. Nuh'tan beri yaşamaya hevesli, uğraşmaya dirençli, barışa susamış, özgürlüğe meyilli, demokrasiye inanan, kardeşlikten yana, ayrılmaya karşı, bütünleşmeye sevdalı Mezopotamya insanı tarihte pes etmediği gibi, bundan sonrada pes etmeyeceğini kanıtlarcasına inadına yaşamışlardır. Ve de bütün oyunları boşa çıkartıp; illa da barış, demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet, kardeşlik demeye devam etmişlerdir. İşte bunu anlamayan veya akılları ermeyen Toros arabasının meçhule yol alan zatlari, yenilmeye mahkûm edilmişlerdir, tarihte oynanan bütün oyunların yenilgiyle sonuçlandırıldığı gibi.

Her ne kadar Beyaz ve Torosları Yurdum insanına lanet ettirmek isteseler de, gene

Karacaoğlan'ı yaşatıp aşk ile yolumuza devam edip meşkimizi Memû Zîn gibi yaşayacağız... Dicle ve Fırat Nehirlerini Menderes, Munzur, Kızılırmak, Aras ve Ergene Irmaklarıyla

birleştirip, üzerlerine kardeşlik köprülerini kuracağız, gönül birlikteliğiyle. Yörüklerin yaylalarını Koçerlerin zozanlarıyla buluşturacağız, eşitlik temelinde. Çiftetelliği, zeybeği, horonu govendî makamında karşılayıp sêgavî, delîlo, xelef ve şemmamê ile bütünleştirip dolacağız bütün yurdu. Önce halaylarımızda

elele vereceğiz. Her ne kadar köşe başlarında pusu kurup hayatı bize zehir etmeye çalışsalar da, yaşamı gökyüzünün o yağmur sonrası rengârenk görüntüsüne kavuşturacağız. Ve yeni başlanmış sevda misali apayrı seveceğiz, Mezopotamya'yı ve güzel yurdumu.

Bütün kara kalpli canilere inat, beyaz kefeni beyaz gelinliğe çevireceğiz, kadim Mezopotamya topraklarında...

Toros arabalarına ve içerisindeki faili meçhule yol alan zatlara inat; GÖNÜL DERYASINDA KARDEŞLİĞİN VAR OLUP KOL KOLA YÜRÜDÜĞÜ BEYAZ GELİNLİKLERLE DOLU ARABALARIN SİREN SESLERİYLE GEÇİP HALAYLARIN ÇEKİLDİĞİ NİCE YAŞAM İÇERİKLİ İNSANLIK TARİFLİ HAYATLARA...

HUKUK ve VİLDAN

Av. Hakim TANIŞ

HUKUK;

Kelime anlamı;

Hukuk kelimesi Arapça "hak" kökünden gelir ve hak kelimesinin çoğulu olarak bilinmektedir (galat-ı meşhur). Arapçada "hak" kelimesinin çoğulu "ah'kak"tır. Türk Dil Kurumu'na göre hukuk kelimesi, "**Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünüdür**". Bunun dışında hukukun "haklar" anlamı da vardır. Mecazi anlamda ise, ahbablık, dostluk anlamında da kullanılır.

Teknik anlamı

Hukuk dönemden döneme değiştiği için hala doyurucu bir tanım yapılamamıştır. Kant "Hukukçular hala hukukun tanımını aramaktadırlar" der. Günümüzde en çok kabul edilen tanım ise: "Belirli bir zamanda belirli bir toplumdaki ilişkileri düzenleyen ve uyulması devlet zoruna (müeyyide) bağlanmış kurallar bütünüdür".

Bilimsel bir disiplin olarak hukuk, kendi içinde temel olarak ikiye ayrılır. Genel olarak hukukun kişiler arası ilişkileri konu alan kısmına Özel Hukuk, kişiler ile devlet veya devleti oluşturan kurumlar arası ilişkileri düzenleyen kısmına ise Kamu Hukuku adı verilir. **(Açık kodlu wikipedia'dan alıntılanmıştır.)**

Hukuk'un anlamını ne kadar araştırmışsak ta önümüze çıkan tanımını "devletin zoruna dayalı, yaşam kriterleri" olarak karşımıza çıkmıştır. Böyle yaparsan devlet sana karışmaz, şöyle yaparsan görürsün. Bölge olarak zora dayalı yaşamın en somut şeklini tüm ariliğiyle yaşadık ve gördük. Hukuk denilince de hukuk'un sembolü olarak "bildiğimiz" gözleri bağlı, vücudu narin, terazi ve kılıçlı kadını hep zannetmiştik. Neden sembolde kadın figürü kullanılır ki? İnsan türünün en merhametli cinsi olduğundan mıdır ya da devlet zoruna "çekicilik" katmak ve bu zoru kamufle etmek için midir ki?

Kadın sembolü yerine şöyle kalın kafalı, kalın kaşlı, sert bakışlı, kaslı, gözü kara – ki babası bile gelse görmeyecek – ağızından tükürük fışkıracak tarzda bir erkek'i, "cellat"ı sembol yapsalardı daha çok ürkütücü, hukuksal terim olarak "caydırıcı" olmaz mıydı?

Güzel, narin, seksi bir kadın vücudu-na, Vildanımsı, **(VİLDAN: Köken: Ar. Cinsiyet: Kız,)**

1. Yeni doğmuş çocuklar. 2. Kullar, köleler. (tdk sözlüğü)

"Cennetliklerin etrafında, ebedî kılınmış vildân (çocuklar) dolaşip hizmet ederler." (Vâkıa, 56/17)

"Etraflarında, ebedî kılınmış vildân (ço-

cuklar) hizmet için dolaşır durur. Onları gördüğünde, etrafa saçılmış inciler sanırsın.” (İnsân, 76/19) bir anlam yüklemişler, gözlerini bağlayıp, memelerini bakanın gözlerine sokarcasına, çekici hafif tülde yapılmış bir “elbise” ile örtmüşler, tam bir meta olarak sembolize etmişler.

Hadi onu yaptınız bari kılıç tutan ellerine biraz kas ekleyediniz, belki fiziki güç olarak, özellikle hemcinslerine yönelik şiddete karşı sembolükte olsa bir “caydırıcılık” katabilirdi.

Yukarıda hukuku biraz irdeledik, aradığımız bu değil... Adalet arıyoruz evet adalet... Hani çevremizde hep bağırırlar ya? Kulaklarımızın aşına olduğu sloganlaşan kelime... Neymiş aradığımız birde ona bakalım.

ADALET:

Kanun hükmü (Türkiye Türkçesi Ağzı - rı Sözlüğü)

Oldu mu şimdi? Nereyi arasak karşıma devletın zoru mu çıkacak? Yok mu evrensel hukuk diye bakalım diyoruz, yok muş... Bilmem hangi çağlardayız teknoloji, bilimsellik adına insanlar çok ilerlemişken ve bu alanlarda bir evrensellik yakalanmışken hala adalet roma çağından gelememiş, evrensel çağdaş bir yapıya kavuşmamış.

Devlet adına 17000 faili belli cinayet işlenir, zamanın başbakanı çıkar “kurşunu atan şerefli” der, savaş uçakları kalkar sivil yurttaşlarını hedef gözeterek bombalar, zamanın başbakanı çıkmaz “kan parası”na

dönüştürmeye çalışılır.

Galiba aradığımız hukuk, adalet bildiklerimiz değil, hayal ettiklerimizmiş. Doğuş-

tan gelen vicdan denilen değermiş. Birde şu vicdanın tanımına bakalım;

VİCDAN

Köken: Ar.

Cinsiyet: Erkek

Kişiyi kendi davranışları hakkında bir yargıda bulunmaya iten, kişinin kendi ahlak değerleri üzerine dolaysız ve kendiliğinden yargılama yapmasını sağlayan güç.

Cinsiyet: Kız

Kişiyi kendi davranışları hakkında bir yargıda bulunmaya iten, kişinin kendi ahlak değerleri üzerine dolaysız ve kendiliğinden yargılama yapmasını sağlayan güç.

İşte içimizde her zaman aradığımız, farklı kavramlarla ifade etmek istediğimiz bu olsa gerek. Artık dönemden döneme değişen, hüküm - et'lerden hükümetlere farklılık gösteren değil, diğer bilim dalları gibi, sağlık gibi, teknoloji gibi evrensel norm ve değerler kazanacak tanıma ihtiyacımız var. Birey(ler), toplum(lar), devlet(ler), parada pulda sınırları aşip birlikler oluşturabiliyorsa, hukukta da bu sağlamalıdır.

Galiba aradığımız bu. Özeleştir ve buna dayalı yeni çağdaş bir hukuk... Şu sembolize Vildan'ı narince tutup bir yere oturarak ortasından kambur vermek, yeniden isim koymak. Vicdan

Doğuda çocuk olmak

Av. Orhan UCA

Doğuda çocuk olmak; tarifini şaşırılmış cümlelerle hayata merhaba demektir. Thomas Hobbes'ın bir sözü var "korku ve ölüm ikiz kardeşimdir" der. İşte doğuda çocuk olmak korku ve ölümlerle ikiz kardeş olmak demektir. Hayatın bir başlangıç olduğunu ve yokluktan varlığa doğru bir yaşam mücadelesi olduğunu biliyoruz. Eşitsizliğin ve adaletsizliğin kol gezdiği bu hayatta çocuk olmak ne demek, işte bilip de unuttuğumuz bu...

Önyargılarla beslenmiş bir zihniyet bunu bilmez. Hayat zıtlıklardan ibarettir. Tıpkı Doğu ve Batı kavramları gibi... Burada önemli olan bu zıtlıkların farkında olabilmektir, doğrunun ola-

bilmesi için yanlışın da olması gerektiği gibi... Kalıplaşmış bir düşünce kavramı var. Artık bu kalıplardan, tabulardan kurtulalım. Bir ülke ancak zıt olan fikir ve düşüncelerle gelişir. Karşınızdakinin düşünceleri yanlış olsa da; ona fırsat verilmeli ki, düşünceler doğruluk değeri kazansın, gelişsin.

Gelin doğuyu ve doğunun gökyüzündeki yıldızları olan çocuklarını, dünyasını tanıyalım, kucaklayalım, sevelim. Dışlamak, umursamamak umut ışıklarını söndürür. Gündüz mum ışığıyla saklanacak yer aramayalım. Her

ne kadar bir ızdırıp ve haksızlık çemberi sarsa da doğunun çocuklarını, onlar çemberin dışına çıkmaya fedakârlıklarının simgesi olan umutlarını kesmediler, kesmeyecekler de.

Doğuda çocuk olmak bana sorarsanız; terazinin iki kefesidir. Bu terazinin iki kefesini dengede tutacak güç devlettir. Bugün Türkiye'de bu iki kefeyi Doğu ve Batı kefesini yapmışlar. Kefenin yukarısında kalan Batı, aşağısında kalan ise Doğudur. Doğu kefesinin aşağıda kalmasının nedeni işte bu önyargılı zihniyettir. Uğranılan haksızlıklar, adaletsiz ekonomik dağılım ve yapılan eşitsizliklerden kaynaklanmaktadır.

Doğu'da çocuk olmak, gökyüzünden geçen F-16'ya el sallarken günün birinde o F-16'lardan üzerine bombalar yağdırılacağına farkında olmamaktır. Cudi Dağı'ndan esen soğuğa aldırılmayıp tüm sıcakkanlılığıyla gülmektir. Kış günü kara bata çıka dizlerine kadar çorabını çekip lastik ayakkabıyla öğretmeni yetersiz okula gitmektir. Doktorsuzluktan inim inim inleyip iyileşmeyi beklemektir. Hep hor görülmektir.

Benim için doğuda çocuk olmak ayrıca-

lıktır. Bu yüzden değil mi ki güneş doğunca ilk onların yüzlerine güler.

İşte o an her şeye bedel.

BİNLERCE FAİLİ MEÇHULDEN BİRİ

15 yıl önce, belli ki bir gece yarısı bu şahıs evden alınmış, pantolonunu dahi giymesine müsaade edilmemişti. Zira üzerinde gömlek, pijama ve çorabı vardı. Şahsa ilk önce işkence etmişlerdi. Kolunu kırmışlardı. Daha sonra kafasına iki kurşun sıkılarak infaz edilmişti.

2009 yılının yazıydı. Hatırladığım kadarıyla temmuz ayıydı. Havanın en sıcak olduğu öğlen vaktiydi. Telefonum çaldı. Arayan Baro Başkanımız Avukat Nuşirevan ELÇİ'ydi. Bana yeni yapılan hastanenin aşağısında, bir kazı çalışmasının olduğunu, galiba bir ceset bulunduğunu söyledi. Baro adına gidip bakmamı ve hakkında bilgi edinmemi söyledi.

Ben de arabama atlayarak olay yerine gittim. Kazının yapıldığı yerin etrafına güvenlik şeridi çekilmiş, polis hiç kimse- nin olay yerine girmesine müsaade etmiyordu. Ben de olay yerine gitmek istedim, ancak polis bana da izin vermedi. Tam o

esnada Avukat Abdullah Ümran EKİNCİ de olay yerine geldi.

Bize izin verilmeyince nöbetçi savcıyı arayarak, baro adına kazı çalışmalarını gözlemlemek istediğimizi bildirdik. Nöbetçi savcı bu talebimizi uygun görerek, polislere bizim olay yerine girmemiz için talimat verdi.

Kazılar sonucu bir insan iskeleti çıkarılmıştı. İskeletin bütün parçaları bir bütün oluşturacak şekilde bir araya getirilmişti. İskeletin hemen yanında bir gömlek, bir pijama, iki çift çorap ile bir çuval kalıntısı vardı.

Av. Nimet KUZU

O esnada görevli memurun çorabı baş aşağı sarkıtmasıyla çoraptan ayak kemikleri döküldü. Donup kaldım. Gördüğüm manzara karşısında tüylerim diken diken oldu.

Gözlerim gömleğe takıldı. Dikkatlice baktığımda gömleğin kol kısmının dirsek hizasında bir yırtık olduğunu fark ettim. Dayanamadım görevli memura 'kol-daki bu delik nedir', dedim? Görevli me-

murun cevabı halen kulağımda çınlamaktadır. "Muhtemelen öldürülmeden işkence yapılmıştır". Gömleğin yırtık hizasındaki kol kemiklerini göstererek, "bir kırılma var", dedi. Yani şahsı öldürmeden önce vahşice bir işkenceye tabi tutmuşlar.

Şahsın pijamasına baktım. Yine oradaki görevliye 'pantolonu yok muydu' diye sordum. Memur kazı yerinde pantolonun çıkmadığını söyledi ve ekledi, "şahsı muhtemelen gece yarısı evden almışlardır. Zira pantolon giymesine müsaade edilmemiştir". Vahşice bir durum... İnsanları gece yarısı evlerinden, belki de eşinin yanından alıp, bir yerlerde işkence edip, sonra öldürüp böyle çukurlara atmak... Bunu insan-

lıkla bağdaştırmak mümkün mü?

O arada görevli doktor da olay yerine gelmişti. Doktor, kafatasını eline aldı. Ben de dikkatlice izliyordum. Kafatasının sağ kulak hizasında iki delik vardı. Sol kulak hizasında ise genişçe bir delik bulunuyordu. Doktora sordum 'bu delikler nedir?' Doktor bana delikleri göstererek "şahsın sağ kulak hizasından iki kurşun sıkılmış, sol kulak hizasından çıkmıştır". dedi.

Bu sözler kan donduracak türden sözlerdi. Çünkü ilk önce işkenceye maruz kalmış, sonra da kafasına iki kurşun sıkılmıştı.

Öldürülen şahsın gömleği, pijaması ve çorapları sağlandı. Yani yıpranmamıştı. Doktora bu nasıl olur diye sordum? Doktor, kemiklerin yanındaki parçalanmış, çoğu yok olmuş bir pamuk çuval kalıntısını göstererek; 'şahsı öldürüp bu çuvala koymuşlar. Sonra burada bir çukur kazıyıp gelişigüzel içine atmışlar. Üzerini tekrar toprak ile örtmüşler.' dedi. Yani bir faili meçhule ait kemikler ve gıysilerdi gördüklerim. Cesedin 15 yıllık olduğu ve öldürülürken şahsın 25-28 yaşlarında olduğunu söyledi doktor.

15 yıl önce, belli ki bir gece yarısı bu şahsı evden alınmış, pantolonunu dahi giymesine müsaade edilmemişti. Zira üzerinde gömlek, pijama ve çorabı vardı. Şahsa ilk önce işkence etmişlerdi. Kolunu kırmışlardı. Daha sonra kafasına iki kurşun sıkılarak infaz edilmişti. Sonra da cesedi bir pamuk çuvalına koyup oradaki çukura atmışlardı.

Görevli memurlar kemikleri usulüne uygun olarak alıp ilgili mercilere gönderdiler. Sonra bu kemiklerle ilgili bir bilgi edinemedim. Kime ait olduğunu öğrenemedim. Hayatımda unutmayacağım bir gündü. Zira gördüğüm bölgede işlenen binlerce faili meçhulden sadece biriydi...

Şerafettin Elçi

*Yitirmiş tilsımını ilk sevmelerin,
Yitirmiş öpücükleri,
Payı yok, apansız inen akşamdan,
Bir kadeh, bir cigara, dalıp gidene,
Seni anlatabilsem seni...
Yokluğun, Cehennemın öbür adıdır
Üşüyorum, kapama gözlerini...*

Ahmet Arif

Çok Eksildik

Doç. Dr. TÜRKAN YALÇIN SANCAR

Saygının, sevginin, bilginin, en önemlisi “edebin” çok azaldığı, yok sayıldığı bir dünyada, yokluğunuz ne büyük bir eksiklik! Ve sizi tanımış olmak, hayatımıza dokunmuş olmanız ne büyük zenginlik!

Sizden öğrendiğim o kadar çok şey var ki...

Güce, makama, paraya değil insana saygı duydunuz. Sevginizi sessizce, derinden yaşadınız. Bilgiyle, cesaretle, inançla konuştunuz. Dilinize çok yakışan “müeddeb” olmayı, her koşulda, en zor zamanlarınızda dahi terk etmediniz.

Hastalığınızı öğrendiğimizde ortak bir kaderi paylaşıyor olmamız bizi daha da yakınlaştırdı. Gülümseyerek söylediğiniz şu sözler hiç aklımdan çıkmadı.

“Ah hoca hanım, bu bendeki dertler sadece benim derdim değil ki.”

Bu sözlerin ne anlama geldiğini, röportaj kitabınızda söylediğiniz şu sözleri okuduğumda daha iyi anladım.

“Babamın ‘ağlamayacaksın’ tembihine bugüne kadar, yani en korkunç, dayanılmaz durumlarda bile dikkat ettim. Aynı zamanda sıkıntıları da dışı vurmamaya özen gösterdim. Kimse benim ağlamamı görmesin diye hepsine dayandım.”

Keşke bu tembihi çok dinlemeseydiniz.

Çok iyi biliyorum, bedeninizdeki acılar de-

ğil, ruhunuzdaki acılar sizi yordu. Yine de inandıktan, mücadele etmekten, barışa gönül vermekten vazgeçmediniz. Canımızın, canların çok yandığı her olayda birbirimizle konuşmak bize iyi gelirdi. Şaşmaz bir cümleyle bitirirdiniz konuşmayı...

“Olacak hoca hanım olacak, bir gün mutlaka barış olacak. Bu topraklarda da güzel günler yaşanacak. Biz çok uğraştık, belki göremeyeceğiz ama sizler mutlaka göreceksiniz!”

Sizin inancınızı, umudunuzu taşımayı çok istiyorum.

O ciddi görüntünüzün altında saf bir yürek, çocuksu bir merak ve müthiş bir nüktedanlık vardı. Milletvekilliği için yeniden aday olduğunuzda hastaydınız. Çok yorulabileceğinizi söylediklerinde yine gülererek dendiniz ki...

“Bilir misiniz total karıncanın hikayesini? Bir total karınca hacca gitmeye karar vermiş. Herkes gülmüş, bu total halinle nereye gideceksin, yolda kalırsın demişler. O da demiş ki: Olsun ölürsem de o yolda öleceğim...”

O kadim dilin vurgusunu en güzel sizin Türkçenizde duyardım. Her sohbetimizde bana bir şeyler katardı. Kimselerde görmediğim sabrı sizde görürdüm. Dostluğunuzun sağlamlığı büyük güven verirdi.

Cizre’yi anlatırken gözleriniz parlar, sesiniz titrerdi. Birlikte Cizre’ye gidecektik, siz gezdirecektiniz. Şimdi Cizre, bağrından çıkan yürekli evladını yine bağrına alıyor. En çok huzur duyduğunuz, huzur bulacağınız topraklara gittiniz.

Biz yine geleceğiz oralara ve siz yine yanımızda olacaksınız. Rüzgarlar sesinizi dinletecek, toprak siz kokacak.

Ve Doğu’nun Elçi’si hep konuşulacak...

Özlenecek...

“Elçi’yi PKK yokken de anlamadık PKK varken de”

NEVZAT ÇİÇEK

Şiddetten, kandan uzak bir siyasetçiydi... Sofrasına oturduğunuzda size bilgelikle konuşur, sakın sakın meseleleri anlatırdı... Elçi demokratik Kürt siyasetinde sözü dinlenen “akil insanların” başında geliyordu.

Ne yazık ki Türkiye’nin her değeri gibi biz Elçi’yi ölümünden sonra anlamaya başladık. Sosyal medyadaki mesajlar, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın mesajları ve onun hakkında yapılan değerlendirmeler bizi bunu gösteriyor.

Elçi’nin en büyük özelliklerinden bir tanesi gerek basın yayın dünyasında olanların gerekse de Kürt meselesi hakkında kafa yoranlarının büyük bir kısmının müracaat ettiği insan olmasından geçiyordu.

Kendisi de zaman zaman insanları ziyaret eder, onlarla dost sohbetinde saatlerce fikir alışverişinde bulunurdu:

İstanbul’a gelmişti, Ahmet Altan’a telefon açmış ve gece yemeğe davet etmişti. Altan, muhakkak senin de gelmeni istiyor dediğinde davetine icabet etmiştim.

Şerafettin Amca, oğlu, Ahmet Altan ve Yasemin Çongar ile beraber uzun bir sohbette bulunmuştuk.

Gündelik meseleleri konuşurken iş Ahmet Altan’ın da Kürt olduğuna kadar varmış-

tı...

Şerafettin Elçi’nin en büyük özelliklerinden birisi Kürt ailelerin soy ağaçlarını çok iyi bilmesinden geçiyordu. Sofrada Ahmet Altan’ın akrabalarının Erbil tarafında olduğunu söylemişti ve ben de geçen hafta ziyaret ettiğim Erbil’de bu insanlarla tanışmıştım...

Orhan Miroğlu’nun Taraf Gazetesi’nden ayrılmasında daha doğrusu Ahmet Altan’la aralarındaki ilk soğukluğun sebebi de Şerafettin Elçi’dir. Orhan Miroğlu’nun 9 Şubat tarihinde Taraf Gazetesi’nde yazdığı ‘Kürdistanî’ Şerafettin!’ yazısında Şerafettin Elçi hakkında ağır ithamlarda bulunmuştu. Ahmet Altan ise Yazıda kanser hastası olan Elçi’ye çok ağır suçlamalar yöneltilmesinin iyi olmadığını ve yazının çok ağır olduğunu ve Miroğlu’ndan düzeltilmesini talep etti. Taraf Yazı işleri Miroğlu’na bunu söyledi ama Miroğlu buna yanaşmadı ve yazı yayımladı. Altan zaten bu yazıyı yayımlarken ne kadar üzüntü duyduğunu dile getirdi.

Şerafettin Amca ile zaman zaman telefonda görüşmemiz, fırsatını bulunca ziyaret etme şansım oldu... Bir onda birde Abdülmelik Fırat’ta gördüğüm görgü kuralları bir başkaydı.

Ağır, kurallı, sözlerini iyi tartan, iyi olayları takip eden biriydi. Size Bayındırlıktaki hiz-

metlerini anlattığında kendisine yapılan hak-sızlıklar karşısında ufak bir tebessüm ederdi. Bir ağa, bir bilge, bir entelektüeldi.

Halkın değerlerini çok iyi bilen biriydi... İlimli kişiliği ile bugün bence barışın kaybettiği bir akil adamdı.

Çok fazla basın önüne çıkmazdı. Basın önüne siyaset dışında tek çıktığı yer, Mustafa Denizli'nin kızı Evin Elçi ile hayatını birleştirmesi oldu ki orada da kendisi değil ismi kamuoyuna düştü. Zaten kendisini tanıyanlar bilir, o bu tür konuları toplum önünde konuşmaktan hem utanır hem ayıp sayardı.

Şerafettin Elçi'nin hayat hikayesi aslında Türkiye'nin değişen tarihi gibi. Bir gün bana Kürt meselesinin değişimini anlatın deseniz size sunacağım en iyi örneklerden biri Şerafettin Elçi'nin hayatı olur.

Ailesi Seyit

Elçi kendi ailesinin Seyit olduğu noktasında çok konuşmazdı. Ailesi Gercüşe bağlı Becirman Köyü kökenlidir ve sonradan Cizre'ye yerleşmişlerdir

1938 yılında Cizre'de doğdu. Tarım ve mahalli işlerle uğraşan bir ailenin çocuğuydu. Cumhuriyet döneminden önce geniş arazileri olan aile, arazileri Suriye sınırları içinde kalınca ekonomik sıkıntıya girdi. Babası Türkçe'yi askerde öğrendi. Şerafettin Elçi ilk ve ortaokulu Cizre'de, liseyi Mardin'de okudu.

Kendi deyimiyle hep ilklerin adamıydı;

Cizre Ortaokulu'nun da, Mardin Lisesi'nin de ilk mezunu. Üniversitede öğrenciyken Kürtçülük Davası olarak bilinen 49'lar davasının sanığı oldu. Cumhuriyet dönemi sonrası ilk Kürt bakandı. İçinde Kürdistan geçen ilk siyasi partinin başkanı da oldu, Kürt Kültür ve Araştırma Vakfı'nı kurarak bir kuruma ilk kez "Kürt" adıyla resmiyet de kazandı. Federatif sistemi legal anlamda savunan ilk kişi de oydu.

Doğduğu Cizre'de Türkçe bilmeyişini ve bilinçlenmesini şöyle anlatıyordu:

"Cizre'de doğdum; Cizre'de büyüdüm. Cizre, saf Kürt kültürünün bulunduğu bir yer. Ayrıca ilkokula gidene kadar tek bir kelime Türkçe bilmezdim. Cizre'de Cizreli Kürtlerin birbirleri ile Kürtçe dışında herhangi bir dili konuşmaları ayıp karşılanırdı. Böyle bir ortamdan geliyorum.

Ortaokul'da okurken müdürümün bana Finlandiya'nın kurtuluşunu anlatan 'Beyaz zambaklar ülkesinde' adlı kitabı tavsiye edip verdi. Kitabı okuduktan sonra çok etkilendim. İlk defa Finlandiya'nın İsveç'in sömürgesi olduğunu öğreniyorum. Romanın kahramanı bir öğretmen silaha başvurmadan halkı sivil olarak örgütleyerek, bilinçlendirerek önderlik yapıyor. Kitabı okuduğum dönem bilinçli biri değilim ama Kürt halkının içinde bulunduğu perişanlığı görüyordum ve o günden sonra kitaptaki kahraman benim idolüm oldu ve bu halkı nasıl bilinçlendiririm, nasıl yardımcı olurum diye düşünmeye başladım. O anlayışla büyüdüm..."

Hukuk Fakültesi'ni ise 1955'te Ankara'da okudu. Hukuk Fakültesi 2. sınıf öğrencisiyken 49'lar Davası'ndan yargılandı. 1959 Aralık ayının ortalarında Ankara ve İstanbul'da 50 Kürt öğrenci ve aydın daha tutuklandı. Dava dosyasındaki sanıkların sayısı 49'du; dava bu nedenle 49'lar olarak anılacaktı. Elçi'de davanın sanıklarından biriydi. İddianamede öne sürülen suç; "Yabancı Devletlerin müzaheretini ve Devlet'in birliğini bozmaya ve Devlet'in hakiyetini altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet İdaresi'nden ayırmağa matuf fiil işlemek" idi.

Şerafettin Elçi 49'lar davası için yıllar sonra şunu söyleyecekti: "49'lar arasında herhangi bir örgütsel bağdan söz etmek mümkün değil. Çünkü o dönemdeki Kürtlük bilinci, adeta çocukluk dönemini yaşıyordu. Yani siyasi bir amaca yönelik derin bir Kürtlük bilinci gelişmemişti. ...Kürtlük bilinci olan çevreler de birbirinden kopuktu. Biz Ankara'dakilerin tümü bile birbirimizi tanımıyorduk. Zaten çok faaliyetimiz bile yoktu. Diyarbakır'da İleri Yurt gazetesindeki yazılar nedeniyle Musa Anter, Canip Yıldırım ve Abdurrahman Efem Dolak'ın tutuklanması üzerine, Ankara'daki gençler olarak, onlara bir destek telgrafı göndermiştik. İşte tutuklanmalara ve yargılanmaya neden olan bu telgraftı. Bizden eski kuşak olarak Avukat Ali Karahan ve Binbaşı Şevket Turan vardı."

Diyarbakır'da avukatlık stajını yaptıktan sonra Cizre'de avukatlık yaptı.12 Mart 1971 sonrasında Diyarbakır Cezaevi'nde 8 ay kaldı.1977 genel seçimlerinde Adalet Partisi'nden Mardin Milletvekili seçildi.1978 yılında 11'ler diye anılan grupla birlikte AP'den ayrılıp Bülent Ecevit liderliğindeki hükümete Bayındırlık Bakanı olarak katıldı. Kurulan kabinede Bayındırlık Bakanı olarak görev yaptı. Bu sırada "Kürt yoktur" resmi söylemine karşı 1978'de düzenlediği basın toplantısıyla Kürt olduğunu açıkladı.12 Eylül 1980'den sonra beyanatları sebebiyle 30 ay cezaevinde kaldı.

"22 Ay Bakanlık yaptım 30 aydan fazla cezaevinde kaldım"

Elçi yıllar sonra o dönem nasıl bir hava yaşandığını şöyle anlatıyordu: "1978'lerde Ben de Kürdüm demek son derece masumane ve doğru bir söz olsa da, o dönem gerçekten bir siyasi deprem yarattı. İster istemez devletin bu anlayışı bizde tepki yarattı. Politikaya girerken tek amacım politikayı, halka bir hizmet aracı olarak kullanmaktı. "Kürt yok" tezine karşın, 'ben Kürdüm' diye çıkış yaptım. Bu çok doğal bir şeydi ama benim söylemem kıyametleri kopardı.

Devleti bölmek istemiyoruz. Ama diyoruz ki, oradaki halk kendi kendini yönetsin ve bu görüşümüz ülke bütünlüğüne aykırı değil.

Türkiye'de halk hala bu korkuyla yaşıyor. Millet bütünlüğü dedik; Millet bütünlüğü kavramında, çağdaş toplumlarda olduğu gibi vatandaşların beraber yaşama iradesi olmalıdır. Eğer vatandaşların beraber yaşama iradesi varsa orada millet bütünlüğü vardır. Din, dil, ırk, mezhep bütün bu farklar milli bütünlüğü bozamaz.

" Elçi bu sözlerin cezasını 12 Eylül'de çekti.

Güneş Motel olayı ile Bayındırlık Bakanlığı olma hadisesini ise şöyle açıklıyordu Elçi:

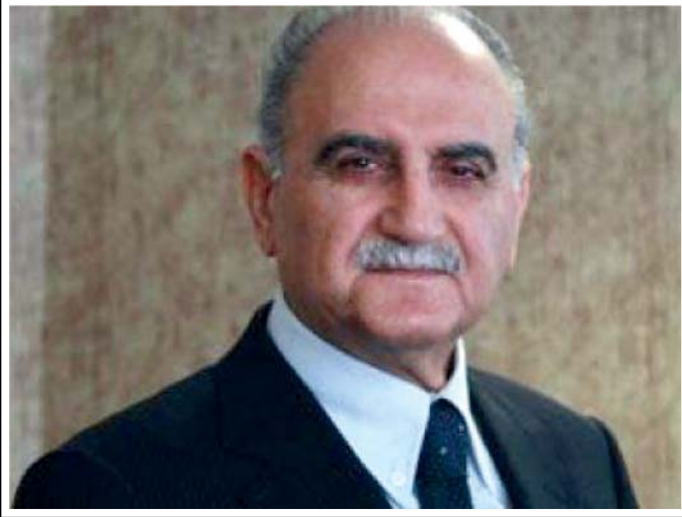
"Kimse beni bayındırlık bakanı yapmadı. Şartlar oluştu, meclis aritmetiğine göre biz bir grup başbakan Sayın Ecevit'i başbakan yaptık ve başkasının lütfuyla da ben bakan olmadım ama bakanlığım dönemimde sadece ve ülkenin yararını herkesten fazla çalışmama rağmen sadece taşıdığım düşünceler, kendi kimliğime, kendi benliğime sahip çıkmam nedeniyle durmadan o bakanlık döneminde başıma kakıldı. Ben 22 ay bakanlık yaptım. Bakanlık döneminde sarf ettiğim "ben Kürdüm, Türkiye'de Kürtler var" sözünden dolayı ve ayrıca bakanlığım dönemimde hakikaten sistemli olarak ihmal edilen bölgeye biraz daha fazla hizmet gitsin, o bölge biraz devlet eli daha uzansın diye yaptığım çalışmalarımın dolayı 22 aylık bakanlığım karşılık 30 aydan fazla cezaevinde kaldım.

"Bu gün o Medresetül Zehra, üniversite yapılsaydı Kürtlerle devlet arasındaki en önemli engel kalkacaktı"

Elçi çoğu Kürt siyasetçi gibi halkın dini değerlerine sırtını dönmedi, bu noktada or-

taya konan her olumlu adımı destekledi. Said Nursi'nin Medresetül Zehra fikri de bunlardan biriydi. Elçi, Medresetül Zehra için şunları söylüyordu: "O medrese eğer yapılsaydı ve Kürt diliyle eğitim verilseydi, bu gün devlet ile Kürtler arasında var olan önemli engel ortadan kalkmış olurdu. Aşılması zor olan engel ne? Ana dilde eğitim... Bediüzzaman ta o zaman söylüyor bunu... Eskiden bizim bölge halkı üç dört dili bilirlerdi. Kürtçe ana dil, Arapça ilim dili, Farsça edebiyat dili, Türkçe de resmi dildi. Kürt büyük şairlerine de bakınca, mesela Ahmed-i Hani hazretlerinin eserinde hep dört dille ilgili bölümler var. Bizim medreseler-

den çıkan insanların hepsinde dört dile de vukufiyet vardı. Şimdi Üstat da bu üç dili, Farsçayı biraz öteye itmiş. Geri kalan üç dile ehemmiyet verilmesini söylemiş. Mesela Arapça gerçekten mükemmel bir dil... Büyük ilim eserleri hep Arapça yazılmış. Ondan kopmak doğru değil. Türkçe ise insanların zaten resmi dili. Ondan kopmak da doğru olmaz."

"PKK ile aramızdaki fark"

Elçi, PKK'nın kuruluşundan çok önce siyasette var olduğu için PKK ile aralarında çok ciddi görüş farklılıkları vardı. Elçi, PKK ile arasındaki farkı şu şekilde açıklıyordu: Ben tabii ta bundan PKK'nın çıkışından itibaren silahlı eylemlerin bu günümüzde siyasi sorunların çözümüne araç olamayacağını ısrarlı bir biçimde savun-

dum. PKK'nın bütün saldırılarına, ithamlarına her türlü tehditlerine rağmen onu biz ısrarlı şekilde savundum. Çünkü bu alanda yani dağda çarpışarak, Türk ordusunu yenmek, siyasi amaçlarını devlete empoze etmenin mümkün olamayacağını aklı başında insanlar görebilirdi ve maalesef o çatışma hem Türkiye'ye pahalıya mal oldu, hem de Kürtlere çok çok daha fazla pahalıya mal oldu. Onu temennimiz bugün büyük çoğunluğunun, Kürtlerin çok büyük çoğunluğunun bunun içinde çok büyük oranda PKK'lılar da dahil olmak üzere silahlı mücadelenin bitmesinden yana. Türkiye ile ilişkide olan dost müttefik veya Türkiye'yi bünyesine almak isteyen devletlerin önemli bölümü de bu kanaatte. Yani silahlı eylemlerini durdurmak isterler. Çünkü ortada çözülmesi gereken bir sorun var, o da siyasi sorundur. Kürt sorununun siyasi çözümüdür. Bu da silahlı mücadele yoluyla değil, demokratik bir ortamda herkesin fikirlerini çok rahatlıkla koyabildiği, çünkü tartışma ortamında hangi fikir doğru, hangisi yanlış o ortaya çıkar. Fikirlerin rahatlıkla tartışılmadığı bir ortamda hangi fikir doğru, hangisi yanlış bunu bilemeyiz. O zaman halkın hakemliği ile doğru fikirler ortaya çıkar ve bir çözüm formülü bulunur.

PKK ideolojisi ile aramızda büyük farklılıklar vardır. PKK soğuk savaş döneminin anlayışına göre kurulmuş. O yöntemlerle işleyen bir harekettir. Ben ise oldum olası liberal ve demokrat bir insanım ve bizim anlayışımızın Kürtlüğe kazandırdığı en önemli katkısı liberalizmi Kürt siyasetine taşımasıdır. Çünkü Kürtler hep Marksist gelenekten geldikleri için onların nazarında liberalizm emperyalizmin uşaklığı olarak görüldü. Oysa liberalizm bir düşünsel bütünlüktür yalnız ekonomik alanla sınırlı değil serbestliktir, özgürlüktür. Ben şuna inanıyorum: Devletçi bir ekonomik anlayış egemen olduğu sürece ne felsefik anlamda ne de siyasi anlamda özgürlüğün olması mümkün değil. Bu süreçte silahlı mücadeleye inanmıyorum. Ben silahlı mücadeleyi temelde ret eden biri değilim ama olası dönemlerin bütün kanalları tıkalı olursa, direnme hakkı vardır. Sen savaştığın za-

man eğer o savaş senin hak almanı geriletiyor-
sa o savaş senin aleyhindedir. Bu tür yöntemler
demokratik açılımın önünü tikiyor. Yeni bir ha-
reket ilk çıkışta cılız çıkar, daima zamana denk
düşen doğru fikirler başarılı olma şansına sa-
hiptirler” diyordu.

BDP’den bağımsız milletvekili olmasını
ise Elçi şöyle açıklıyordu: “”PKK ve onun yö-
rüngesinde bulunan BDP’de sivil dönüşümün
damarını gördüğü için” diyordu.

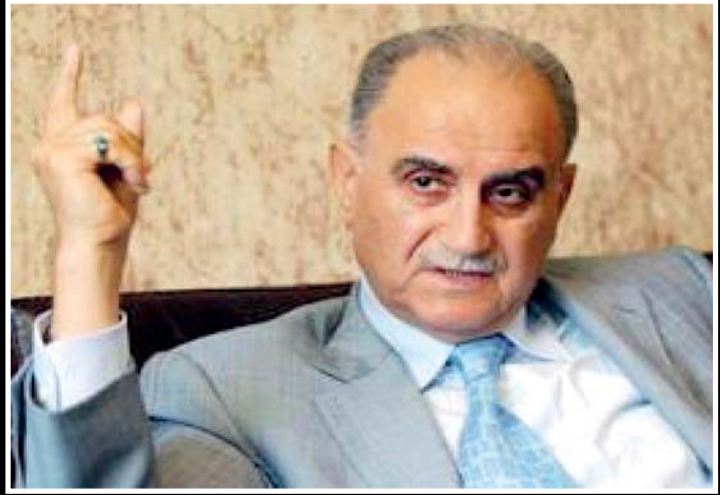
Elçi’ye göre problemin kaynağı ve çözü-
mü şöyle olmalıydı:

“Benim kanaatime göre insanları huzur-
suzluğa, çatışmaya ve tartışmaya götüren te-
mel neden adaletsizliktir. İnsanlar iki nedenle
birbirleriyle kavga ederler, çatışır; ya birisi-
nin hakkını gaspetmek, onun hakkını elinden
almak için onunla kavga edersin veyahut da
hakkı gasp edilen kişi hakkını elde etmek için
seninle savaşır. Eğer adalet sağlanmışsa, her-
kes hakkına razı ise böylesi bir ortamda çatış-
maya da, savaşa da, kavgaya da gerek olmaz.
Onun için temel ölçümüz adaleti nasıl sağla-
yabiliriz olmalıdır. Bunun ölçüsü gayet basittir,
eski literatürde buna insaf deniyor, yani nefse
kıyaslamaktır. Senin kendin için hak gördüğün
bir şeyi başkaları için de hak göreceksin. Ken-
dine yapılan bir haksızlığı da başkalarına yapıldığı
zaman da haksızlık olduğunu kabullene-
ceksin. Bugünkü literatürde de buna empati
deniyor. Kendini başkasının yerine koyarak dü-
şünmendir. Bunu yapabildiğimiz takdirde be-
nim kanaatime göre bu anlayışla çözülemeye-
cek problem yoktur.”

Şimdi çözümle ilgili, tabii, çözüm ancak
bir güven ve bir ılımlı ortamda rahatlıkla dile
getirilebilir ve çözüm formülü bulunabilir. Ön-
celikli olarak, çatışma ortamının sona erdiril-
mesi gerekir. Çatışma ortamının sona erdiril-
mesi için de biz, uygar toplumlara yakışır bir
tarzda davranmalıyız. İlkel kabileler gibi kin
gütme, intikam alma, ille bize zarar verenler-
den biz intikamımızı almadıkça bunları affet-
meyiz filan gibi bir anlayışla soruna yaklaşma-
malıyız. Eğer geleceğimiz için, iyi bir gelecek
için içimize sindirmesek bile bazı insanlara ta-

viz vermek, onları insan gözüyle yeniden top-
luma nasıl kazandırabiliriz anlayışıyla hareket
etmemiz, bu konuda da bence son derece akli-
selimle hareket etmemiz lazım. Kendimizi bazı
insanların yerine koymamız lazım. Biz, o insan-
ların yerinde olsaydık, hangi şartlarda dağdan
inmeyi kabul ederdik? Bu empatiyi de yapma-
mızda yarar var. Ben, beni tanıyanlar bilir; ben
PKK’lı değilim. Ama PKK’ya yaklaşırken de ben
insanca yaklaşmak ihtiyacını duyuyorum ki
bu insanı nasıl dağdan indirebileceğiz. Çünkü
dağdan inmeleri lazım, sorunu çözeceksek...

Şu anda çok önemli bir fırsat var. Halen

Kürtlerin hemen hemen yüzde yüze yakını, ço-
ğunluk bir bölüm beraber yaşamak iradesini
taşıyor. Bu önemli bir fırsat. Biz bunu değer-
lendiremezsek, şu çatışma ortamında yetişen
yeni nesillerin ne talep edeceğini biz bileme-
yiz. Belki şu andaki beğenilmeyen insanlar ka-
dar makul bir nesil de gelmeyebilir. Onun için
elimizi biraz çabuk tutmalıyız. Bir an önce, bu
beraber yaşama iradesi varken, bunu ciddi bir
fırsat olarak değerlendirelim”

Elçi’nin hayatta kendisinden çok fazla fay-
dalanamadık ama bence Elçi’nin fikirlerinden
faydalanma vakti geliyor ve geçiyor...

28.12.2012 /Timeturk

Şerafettin Elçi'yi Anlamak: TÜRKİYE'DE KÜRT VARDIR!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER

'EN MAKUL KÜRT'Ü ANLAMAK'

Şerafettin Elçi'yi anlamak için "makul" Kürt'ü anlamak demektir.

Şu sözlerinden başlayabilirsiniz:

"O zamanlar özel tv olarak bir tek Star vardı. Haberlerde veya tartışma programlarında Kürtler hakkında karalayıcı ifadeler kullanıldığında bile mutlu oluyorduk. Çünkü hiç olmazsa 'Kürt' kelimesini kullanıyorlardı. Yani bir anlamda kabulleniliyorduk."

'KÜRT VARDIR BEN DE KÜRDÜM'

Kendi kavminin adını bir hakaret dizgesi içinde bile duymaya hasret bir halkın yürekli evlatlarından biriydi.

Halkın adını hakaret içermeyen bir cümlede ve gayet net olarak kullandığında bir hükümet dağılmıştı. "Türkiye 'de Kürt vardır ve ben de bir Kürdüm" dediği için de soluğu

yüce divanda almıştı.

'DIRİSİ BİLE HÜRMET GÖRMEYENLER'

Onu anlamamanın bir diğer yolu olarak ona hakaret edenlerin kalibresine de bakabilirsiniz, bu da bir yoldur. BDP -Blok ittifakında yer alarak Kürt halkının ulusal demokratik kimliğine ve onuruna sahip çıktığında kızanlar olmuştu. Dirisi bile hürmet görmeyenler, onun "kalabalık bir ölüm töreni arzuladığı için" BDP-Blok saflarında yer aldığını geveliyorlardı. Kalabalıktan kastettikleri, Kürt siyasal hareketini oluşturanlardı.

'MHP HARIÇ HERKES ORADAYDI'

Dün Meclis avlusunda onu son yolculuğuna uğurlamaya gelenlerin kalabalığına baktım. MHP hariç tüm siyasi partiler en üst düzey bir temsiliyetle oradaydılar.

Siyasi rakiplerinize bile saygı uyandır-

mak, bu saygıyı da eğilip bükülmeden, sofrasından kalktığınız insanlara sövmeden sağlamaktır hüner. Elçi bunu da başararak aramızdan ayrıldı.

'HAYÂSIZCA SÖVÜLDÜĞÜNDE CANIYLA UĞRAŞIYORDU'

Ahmet Türk'le beraber "Bizim kuşak hayattayken barışı tesis edelim, yeni kuşağın hatırası sadece acı ve zulümden ibarettir" diyerek ellerini taşın hem de hiç durmadan kalkıp inen taşın altına sokmakta bir an bile tereddüt etmedi.

Ona hayâsızca sövüldüğü günlerde canıyla uğraşıyordu.

'NE KADAR ZULÜM GÖRSEK DE BU YOLDAN ÇIKMAYIZ'

Bir Kürt Mir'i olgunluğuyla Cigerxwin'den şu dizeleri okumuştı:

"Em jîrêderna kevinçendan bibêninzilm û zor

Lewleb û çerxacîhanê, gehlijêrîngehlîjor"

Türkçesi, "Ne kadar zulüm görsek de bu yoldan çıkmayız. Dünyanın çarkı ve çıkırığıdır bu; bazen yukarıda olunur, bazen aşağıda.."

şeklinde. Diyarbakır'da akıp giden Dicle Irmağına bakarak, Şair Cigerxwin ile dostluklarını anlatırken Cudi Dağı'nda zaman zaman gizlice buluştuklarını ve bir sabah gün doğarken şairin bu dağa bakarak "Şerafettin Bey, bizim böyle dağlarımız olsun ve biz hala esaret altında olalım, olacak iş midir bu?" diyerek bu dizeleri okuduğunu nakletmişti.

'İNNA LİLLAHİ VE İNNA İLEYH RACİ'UN DİYEREK UĞURLAYIN'

Dünyanın çarkı, çıkırığı bir gün mazlumların faydasına dönecektir.

Böyle dağları, böyle şairleri ve böyle evlatları olan bir halk sonsuza değin hakaret altında kalmaz.

Onu arzuladığı gibi uğurlamak için "İnna Lillahi ve İnna İleyhi Raci'un" diyebilirsiniz. Devamında halkların, adalet ve eşitlik temelli özgür birlikteliğine dönük bir dua da ederseniz Şerafettin Elçi'yi anlayarak uğurlamış olursunuz.

26.12.2012/ Radikal

En barışçı Kürtçüyü kaybettik

FATİH ALTAYLI

Şerafettin Elçi'yi kaybettik.

Kürt Milliyetçisi miydi?

Kürt Milliyetçisiydi.

Etnik siyaset mi yapardı?

Etnik siyaset yapardı.

Kürtlerin haklarıyla ilgili söylemleri PKK'dan bile ileri miydi?

İleriydi.

Tüm bunları bugün ortalıkta Kürtlerin temsilcisi gibi dolananların altına bez bağlanırken söylüyor muydu?

Söylüyordu.

Peki niye hiç kimse, en azından son yıllarda Şerafettin Elçi'ye hakaret etmedi, dışlamadı, hep legal siyasetin bir parçası olarak gördü?

Basit.Çünkü barışçıydı.

Kürt hareketini asla satmadı ama terörle arasına hep bir mesafe koydu.

Kürt siyasal hareketinden nemalanmadı. Tam aksine Kürt siyasi hareketine kendinden bir şeyler kattı. Siyasi görüşü eleştirilse bile adamlığı saygı gördü.

Keşke bir tane değil, binlerce, on binlerce Şerafettin Elçi olsaydı da, Türkiye bu sorunu binlerce gencini kaybetmeden çözebilseydi.

Ve keşke MHP'den de bir temsilci cenazesine katılsaydı, etnisiteyle değil, terörle sorunu olduğunu çok daha net gösterebilseydi.

En azından zenci bir çocukla fotoğraf çektirip "Bakın işte ırkçı değiliz" demekten daha etkili olurdu!

27.12.2012/Habertürk

Erdoğan'ın Pişmanlığı ve 'Devlet Meselesi'

HASAN CEMAL

Yıl 1977, Demirel Başbakan, Şerafettin Elçi'yi partisinde tutmak için dil dökerken Kürt sorunu hakkında şöyle der: "Bak Şerafettin, bu mesele hükümetin değil, devletin meselesidir."

Bir zamanlar bu ülkede bir Kürt sözcüğü bile insanın başını belaya sokar, hatta hapis-hane yollarını açardı.

Bunu yaşayanlardan biri de, kendisi de Kürt olan Şerafettin Elçi'dir.

1970'lerin sonundaki Ecevit hükümetinde Bayındırlık Bakanı'yken, "Evet ben Kürdüm ve Türkiye'de Kürtler vardır" dediği için, 12 Eylül döneminde hapsi boylamış, Yüce Divan'da yargılanmıştı.

Ben de Şerafettin Elçi'yi o yıllarda, Cumhuriyet gazetesinin Ankara temsilcisiyken tanıdım.

"Doğunun Elçisi'nden Yüce Divan'a: Şerafettin Elçi" kitabını okurken (Yazar: Hasan Kaya, Fanos Yayınları) o yılları anımsadım.

Şerafettin Bey'in ya-

şam öyküsü aynı zamanda Türkiye'nin Kürt sorununun acılı ve hüzün yüklü bir özeti. Sorunun nasıl gitgide derinleştiğini gösteren ipuçları da kitabın sayfaları arasında bolca var.

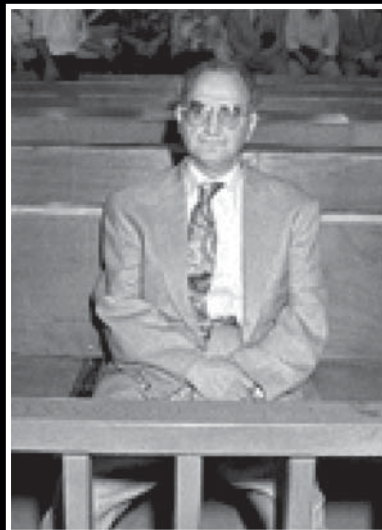
1977 yılının sonları.

Demirel, Adalet Partisi'nin lideri ve Başbakan. Şerafettin Elçi de aynı partiden milletvekili, ama ayrılıp CHP lideri Ecevit'in kurmak istediği hükümeti desteklemek istiyor.

Demirel'le buluşuyor. Demirel onu caydırmak isterken, o da Kürt sorunu konusunda Demirel'i sıkıştırıyor.

Kitabın o bölümü şöyle:

"Ben Kürtçe radyo televizyon falan dedikçe, Demirel topu taca atıyor, ben de durmadan onu sahaya çekiyordum. Baktı ki sonunda çıkış yok, çok açık ve net olarak şunu söyledi: 'Bak Şerafettin, bu mesele hükümetin değil, devletin meselesidir.' Ben de o gün ayıldım." (Sayfa 196)

Hükümet değil devlet meselesi...

Burada, 'devlet'in yerine 'asker'i koyarsanız daha doğru olur. Zaten Demirel de devlet derken askeri kastediyordu.

Çünkü, Kürt meselesi Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren askerin tekeli altındaki bir konuydu, 'siviller'e kapalı bir alandı.

Siyasetçiler, askerin Kürt sorunu konusunda çekmiş olduğu 'kırmızı çizgiler'e genellikle dokunmazlardı. Örneğin Kürt sözcüğünü ağızlarına almazlardı.

Ecevit Kürt sorunu demez, Güneydoğu sorunu demeyi tercih eder ve meseleyi sa-

dece aş ve iş olarak görürdü.

Ama Kürt sorunu da bu nedenle derinleşti, içinden çıkılmaz hal aldı; Türkiye'yi kanlı bir kısır döngünün içine itti, kalkınmasına gidecek maddi ve manevi kaynakları yıllar yılı yuttu.

2002'de Ak Parti hükümetiyle birlikte bir değişim umudu belirdi. Sivil otorite ilk kez askeri otorite karşısında silkindi.

Başbakan Erdoğan, 2005 yılı Ağustos ayında Diyarbakır'a gitti, sorunun adını bir başbakan olarak ilk defa açıkça Kürt sorunu diye koydu, ayrıca bu sorunun hepimizin sorunu olduğunu vurguladı, daha önemlisi bu konuda devletin yaptığı yanlışların da altını çizdi.

Bu bir dönüm noktasıydı.

Kürt sorununun öncelikle hükümetin, yani seçilmiş sivil otoritenin meselesi olduğunu belirten bir adımdı.

Erdoğan'ın bu Diyarbakır konuşmasının tarihi 12 Ağustos 2005'ti.

Aradan üç ay geçer.

28 Ekim 2005.

Başbakan Erdoğan, Londra'dan Ankara'ya uçarken Cengiz Çandar'a üç ay önceki Diyarbakır konuşmasıyla ilgili olarak sanki günah çıkarır, pişmanlığını belirtir:

"Orada bir yanlış yaptık. Ortaya çıkan tepkilerden gördüm ki, Kürt sorunu demiş olmam rahatsızlık yarattı. Daha başka bir şey bulmalıydım. Ne bileyim; Kürt kökenli vatandaşlarımızın sosyal ve ekonomik sorunları gibi bir şey..." (*)

Yedi yıl geçti.

Artık sahnede, 'Kürt sorunu yok' diyen, Kürt sorunu yerine, 'Kürt kökenli vatandaşların sorunları, dertleri' diyen bir Erdoğan var...

Demirel'in dediği Devlet meselesi galiba işte böyle bir şey...

21.12.2012/ Milliyet

dece aş ve iş olarak görürdü.

Demirel de farklı değildi.

1991'de Başbakan olunca Kürt realitesi demiş, ama sonra askerden gelen uyarı ve telkinlerle bu realiteyi bir anda unutmıştu.

Çiller de Başbakanlığına Bask Modeli diyerek adım atmış, ama çok kısa sürede direksiyonu tamamen askere teslim ederek Güneydoğu'ya belki de en acılı dönemini yaşatmıştı.

1970'lerin sonunda Şerafettin Elçi'ye "Hükümet değil devlet meselesi" diyen Demirel haklıydı.

Şerafettin Elçi, ROBOSKİ ve tükenmeyen umutlar

CENGİZ ÇANDAR

O sessiz fotoğraf, Şerafettin Elçi'nin cansız bedeninin şahsında bir "umutsuzluk haykırışı" mıydı acaba?

Şerafettin Elçi'yi dün Cizre'de on binlerce kişi defnettii. Biraz daha doğuda, aşağı yukarı aynı hizada, on binlerce kişi geçen yıl defnedilen çoğunluğu çocuk 34 Kürt vatandaşımız için Roboski'ye aktı.

Hiçbir şey dünkü gazetelerin sayfalarını süsleyen Şerafettin Elçi için TBMM önündeki tören fotoğrafı kadar çok şey anlatamazdı. Sessiz fotoğraf karesi, dün Cizre'de, bugün Roboski'deki on binlerin haykırışından çok daha güçlü bir sese sahipti.

TBMM'nin önünde "tek bayrak"a sarılı bir tabut; içinde Şerafettin Elçi. Tabutun önünde Başbakan Tayyip Erdoğan, solunda TBMM Başkanı Cemil Çiçek, Tayyip Erdoğan'ın hemen yanı başında ana muhalefet lideri, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu. Onun solunda, Tayyip Erdoğan'ın sağ kolunu atsa omzuna dokunabileceği yakın mesafede BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ve Ahmet Türk. Ahmet Türk'ün solunda Aysel Tuğluk. Aysel Tuğluk ile Sırrı Sakık'ın ortasında, Sırrı Süreyya Önder'in hemen önünde, eski TBMM Başkanı, günümüzün Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç.

Ve dünkü Radikal'in bu fotoğrafın üzerine yerleştirdiği birinci sayfa manşeti: "Son Nesil".

Son Nesil'den kasıt, rahmetli Şerafettin Elçi'nin " Sorunun çözümü için son nesil bizleriz" sözlerine yapılan gönderme.

Sessiz Fotoğraf

Şerafettin Elçi'nin "tek bayrak" a sarılı tabutunun önüne dizilmiş olan ve birbirleriyle pek görüşmeyen, konuşmayan; ağızlarını açtıkları vakti ise birbirlerine yüz yüze bakamayacak ağırlıktaki sözlerle saldıran siyasi şahsiyetler.

Orada öyle, Şerafettin Elçi'nin tabutu başında niye dizilmişler?

Sorunun çözüm umutlarının defin törenlerinde mi? Ömrünü Kürt sorununun çözümü için tüketmiş ve kendi kuşağını çözüm için son nesil olarak nitelemiş olan Şerafettin Elçi'ye "Sağlığında bu işi beceremedik. Kusura bakma. Elveda!" mı demek istiyorlardı?

O sessiz fotoğraf, Şerafettin Elçi'nin cansız bedeninin şahsında bir umutsuzluk haykırışı mıydı acaba?

Yoksa?...

Bu ülkede 20 ay bakanlık yaptıktan sonra, 12 Eylül darbesinin "Türkiye'de Kürt halkı vardır. Ben de Kürt'üm" demiş olduğu için -sadece bunu demiş olduğu için- bakanlık süresine yüzde 50'lik bir süre ekleyip 30 ay hapse attığı bir TBMM üyesinin önüne, tüm 'devlet ricali'nin dizilmiş olması; yoksa "Senin tüm hayat mücadele- ne saygı duyuyoruz.

Senin yürüdüğün yoldan yürürsek bu işi çö-

zeriz. Böylece ruhun şad olur” mesajını mı ifade ediyordu?

Öyle değilse, Başbakan’ın, Başbakan Yardımcısı’nın, TBMM Başkanı’nın en ön sırada ne işi var orada?

Şerafettin Elçi’nin önüne başları önde, yakalarında onun fotoğrafı, dizilmiş olan ‘zevat’ bir ‘günah çıkarma ayini’ için mi oradaydı acaba? Bu, bir ‘çözüm umudu haykırışı’ mıydı yoksa?

Hayırlı Bir Buluşmaydı

Ne olursa olsun, ‘hayırlı bir buluşma’yı Şerafettin Elçi’nin önünde gerçekleştirmiş olan... Ya bugün, Roboski’ye akan, aralarında çok sayı-

da Türk, Türkiye’nin insanları; ‘kaçakçıya çıkmış adımız’dan gayri anlamlı bir sıfatı olmayan TC vatandaşları 34 Kürt çocuğu için bir araya gelmeleriy-le ne demiş oluyorlar aslında?

Bunu, “Birlikte yaşayacağız. Devletin yanlışlıklarından ötürü vatandaşları önünde hesap vereceği özgür bir ülkede, özgür vatandaşlar olarak birlikte yaşayacağız.” mesajı olarak da algılamak gerekmiyor mu?

Roboski, yol açtığı sonuçlar itibariyle ‘Kürt sorunu’nun çözümüne ilişkin bir ‘umutsuzluk vesilesi’ olmanın tam tersine, bu ülke halkının ‘dayanışma vesilesi’ olarak öne çıktı.

Bugün Roboski’de ve ülkenin her yanında onun için çarpan yürekler, dün toprağa verilmiş olan Şerafettin Elçi’nin ruhunu TBMM önündeki törenden daha ziyadesiyle şad edecek bir değere sahip.

Ve, hayır; öyle demiş olsa da rahmetli Şerafettin Elçi, ‘son nesil’ değildi. Başbakan’ın bir kol boyu mesafesinde onun tabutunun önünde du-

ran Selahattin Demirtaş, Elçi’den yaklaşık 30 yaş daha genç.

Daha önce de bu köşede belirtmiştim; Fırat Anlı, bana ve Hasan Cemal’e, Diyarbakır’da 2009 yılında “Konuşulacak son kuşak biz” demişti ve Fırat’ın sözleri o gün bu gündür yankılanıyor.

Fırat Anlı, bugün KCK tutuklusunu olarak yaklaşık 3 yıldır Diyarbakır’da hapis yatıyor. O ve kuşaktaşları – biri Selahattin Demirtaş- 49’lardan biri olarak ta1959’da hapsi boylamış olan Şerafettin Elçi’den yaklaşık 30 yıl sonra dünyaya gelip ‘konuşmayı’ sürdürüyorlar.

‘Kürt sorunu’nun diyalogla çözülebileceği ‘son nesil’ yenilenecek var olmaya devam ediyor.

Roboski’de ‘Encü’ soyadı taşıyan onca çocuğu, F-16 bombaları vücutlarını paramparça ederek konuşamaz hale getirdi. Ama bir yıl sonra, dağa çıkan hiçbir ‘Encü’ yok; Ferhat Encü ise konuşuyor. Üç hafta önce Brüksel’de Avrupa Parlamentosunda beraberdik. Adana’da, İstanbul’da, Ankara’da, Ferhat Encü, her gün ‘diyalog mesafesi’nde.

Aslında, Şerafettin Elçi, TBMM önündeki törenin fotoğrafında görüldüğü gibi diyalog mesafesini bir kol boyu kısalttı.

Şerafettin Elçi özel bir insandı gerçekten. Türkiye, hem gizli ve yasadışı Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi kurucularından ve yöneticilerinden olup hem Adalet Partisi ve CHP saflarında bulunup Bülent Ecevit hükümetlerinden birinde bakanlık yapıp hem ‘Kürt’ olduğunu söylemiş olduğu için başına bela getirip hem ‘federasyon’u savunup hem de BDP seçmen kitlesinin desteğiyle 2011 yılında tekrar TBMM’ye giren ondan başka bir ‘bağımsız’ siyasi şahsiyet görmedi.

Şerafettin Elçi’den başka hiçbir siyaset adamı Tayyip Erdoğan’ı, Ahmet Türk’ü, Cemil Çiçek’i, Aysel Tuğluk’u, Bülent Arınç’ı, Kemal Kılıçdaroğlu’nu ve Selahattin Demirtaş’ı omuz omuza aynı safa dizemezdi.

2012’yi Türkiye Şerafettin Elçi’yi toprağa teslim ederek büyük bir kayıpla ve bir yandan da ‘Kürt sorunu’nun çözüm ufku bakımından ‘büyük umutlar’la kapıyor.

2011 sonundaki Roboski katliamı, nasıl bir karabasan idiye, bu yıl orada toplanan on binler, o derece umut verici bir ‘ortak yaşam geleceği’nin habercisi.

28.12.2012 Radikal/Hürriyet

49'larla başlayan 50 yılın öyküsü

ALİ TOPUZ

“Elçi'nin 49'larla başlayan politik öyküsü, Kürtlerin hak taleplerine verilen tek cevabın öyküsüdür: Baskı, hapis, sürgün, işkence, kurşun.”

Malum, Şerafettin Elçi 1979'da, “Ben de bir Kürdüm” dediği için 2 yıl altı ay hapis yattı. CHP'nin bakanıydı. Yönetim sivillerdeydi, 12 Eylül'e beş vardı. Fakat öykü burada başlamaz.

Şerafettin Bey hukuk fakültesi ikinci sınıf öğrencisiyken 1959'da tutuklanır, 49 kişiyle birlikte. Bütün operasyonun sebebi olarak da Musa Anter'in Kürtçe siyaseti hicvettiği metindeki “Kımlı” şiiri gösterilir. Şiirde bir şey söylendiğinden değil, Kürtçe olduğundan. Yönetim sivillerdeydi, 27 Mayıs Darbesine beş vardı. Olayın adından acı bir ayrıntı: Bir kişi, Siirtli M. Emin Batu gözaltındayken can verdi. O yüzden vaka “50'ler” değil “49'lar” diyoruz. Ölenin hesaptan kolay düşüldüğü bir tarihtir Kürt tarihi.

DİLSİZLİK SONA ERERKEN

49'lar içinde yaşını başını almış kişiler de vardı, ama çoğunluk genç öğrenciydi: Sonradan politik faaliyetleri kadar, Kürt tarihi ve kültürü üzerine araştırmaları ile öne çıkan Dr. Naci Kutlay. Vakanın en önemli kaynakları arasındaki 49'lar kitabının yazarı Yavuz Çam-

lıbel. 1990'larda aktif politik rol üstlenen Yaşar Kaya. Dr. Şivan lakaplı Sait Kırmızıtoprak, Medet Serhat, Levazım Binbaşı Şevket Turan, fabrikatör Örfi Akkoyunlu, mağaza sahibi Ferit Bilen. Diyarbakır İleri Yurt Gazetesinin sa-

hibi ve Güven Gazetesinin ortağı Abdurrahman Efem Dolak, elbette Musa Anter.

27 Mayıs darbesine maruz kalanlarla darbenin faillerinin birleştiği yer bu dava, ya da “Kürt sorunu” olur: İlkinin hedefi (Elçi'nin doğum yılı da olan) Dersim 1938'den beri dilsizleşen Kürtlerin içinden yetişen yeni nesil aydınları susturmaktır. Bin bir medya ifti-

rası ve "Asalım, ezelim" davulları eşliğinde, 50 Kürt aydını tutuklanır. Binden fazla kişinin asılması bile düşünülmüştür de, rivayete göre "6-7 Eylülle yeterince rezil olduk, ılımlı gidelim" telkini ile zulüm ölçeği düşmüştür. 49'lar için devreye sokulan ceza maddeleri darağacını gösterir; 24'ü için idam istenir. Demokrat Parti Mustafa Muğlalı'yı hapsedirerek girdiği en azından "Kürt düşmanlığı yapmama" çizgisinin tam karşı yakasındadır artık.

UNUTULAN KARANLIK YÜZ

Darbeciler DP için darağaçlarını hazırlarken bir af çıkarır, politik Kürtler hariç: 49'lar askeri cezaevinde kalır. Üstüne, Kürt toplu-

munun geleneksel yapısının "önde gelenleri" kampa alınır. Varlık vergisi ile şahit olduğumuz 2. Dünya savaşı konjonktürünün ve olağanüstü hal devletinin tamamlayıcı öğelerinden kamp, o çok demokrasi getirdiği söylenen darbenin az konuşulan karanlık yüzüdür.

Darbeci 27 Mayısçılarla mağdur DP'lilerin bu birbirleriyle kanlı bıçaklı oldukları dönemde bile kurmayı ihmal etmedikleri devamlılık ilişkisi, "Kürt sorunu" diye bugün tartıştığımız şeyin yarım asırlık genetiğini verir. Demokrat parti yeni nesil genç aydınlar hayatı zindan etme kararını uygulamaya koyarken, darbeciler geleneksel yapının devlete itaat ve Kürtlüğü inkar temelinde teslim alınmasını bu uygulamaya ekler. Burada da "Sömürge ağa, şeyh" ideolojik fon olarak kullanılacaktır.

KURŞUNDAN BAŞKA CEVAP İÇİN

İşte Şerafettin Elçi'nin "Ben Kürt'üm" dediği için başına gelenler, gencecik bir öğrenciyken "atlattığı" 49'lar vakasının bir tekrarıdır. Tekerrürün sebebi bu sefer Kürtçe değil ama birinin "Ben Kürt'üm" demesidir. 12 Eylül cuntası Elçi'yi 30 ay hapsede tutar; bununla da kalmaz, 27 Mayısçıların Sivas kampının bir benzerini, Diyarbakır Cezaevi'ni üretir: Adı cezaevidir ama bu gerçekte en son dünyanın Guantanamo'da gördüğü "olağanüstü hal aklı"nın zulüm enstrümanı olan kamptır.

Elçi "Biz çözüm için konuşabileceğiniz son nesiliz" derken, 49'lar vakası ile ezilmek istenmen bir neslin temsilcisi olarak söz alıyordu; onlar, "Kürt vardır, Kürtçe vardır, Kürt ulusu vardır" demenin cevabını hapis, sürgün, işkence ve kurşun olarak aldı. Bir "çözüm" olacaksa, bugün aynı varlığın hak taleplerine verilecek cevapla olacaktır. Bir cevap da, Bernhard Waldanfels' in dediği gibi, konuşmayla, nutukla değil, dinlemeyle başlar, daima...

Radikal /27.12.2012

MAMO, EZ ÇI BÊJIM?*

AV. RÜYA ELÇİ

Ardından pek çok söz söylendi. Yaşar Kemal, O'na yazılan her satırı tek bir cümlede özetledi. "O bir kahramandı." Hayatını Kürt mücadelesine adanmış, mücadelenin sertliğiyle sertleşmemiş, barış için son anına kadar didinmiş yiğit bir adamdı. O benim kahramanımdı.

İnsan gerçekliğini kabullenemediği bir şeyi nasıl yazıya döker bilmiyorum? Ama "O'nun hakkında bir yazı yazılacaksa bu yazıyı ben yazmalıyım" inancıyla başlıyorum bu yazıya. Umarım sonunu getirebilir, O'nu biraz olsun anlatabilirim.

1995 yılında "Güneydoğu sorunu" konulu bir panelde tanıştım Onunla. Biliyorsunuz, o zamanlar "Kürt" demek günah olduğu için sorunun adı da "Kürt Sorunu" değildi. Adını koyamadığımız bir soruna çözüm arıyorduk. O konuşmacıydı, ben izleyici. Doğu Ergil Hoca oturma başkanı, konuşmacılardan biri de Ümit Özdağ. Ümit Özdağ kendisine ayrılan süre boyunca, Türklerin nasıl Orta Asya'dan, Ergenekon'dan Anadolu'ya geldiklerini, Kürt diye bir ırkın olmadığını, bugün kendisine Kürt diyenlerin de bu Ergenekon'dan gelenlerin bir kolu olduğunu anlattı da anlattı. Sıra konuşmacılara soru sormaya geldiğinde ben de Ümit Özdağ'a sorulmak üzere şu soruyu yazdım. "Ben bir Türk olarak çok araştırdım ancak Ergenekon diye bir yerin varlığını tespit edemedim. Ümit Hoca yaklaşık bir saat Ergenekon'u ve Türk göçünü anlattığına göre bizlere haritada Ergenekon'u göstere-

bilir mi?" Soru Doğu Hoca'ya gitti. Okudu, gülererek Ümit Hoca'ya verdi. Ümit Hoca soruyu içinden okuyup, kâğıdı elinde buruştururken ben de ayağa kalkıp "Sayın Başkan, Ümit Hoca sorumu çöpe atıyor" dedim. Bunun üzerine Doğu Hoca "Hocam soruyu cevaplamayacak mısınız?" diyerek kâğıdı aldı ve soruyu yüksek sesle okudu. Ümit Özdağ da Ergenekon'un yerini bulamamış olacak ki, "efendim her halkın efsaneleri olur, Ergenekon da bir efsanedir" diye gevelemeye başlayınca, Şerafettin Elçi de gülererek, "e hocam desene sen bize bir saattir masal anlatıyormuşsun." deyince salonun neredeyse tamamı gülmeye, tartışmaya başladı. Başkan da oturuma ara vermek zorunda kaldı. Arada Şerafettin Elçi yanındakilere "o soruyu soran kızımız kimdir, tanıyan var mı?" diye sorunca yeğeni Nuşirevan (O zaman eşim değildi!) beni amcasının yanına götürdü. Amca, ta yüreğinden gülen gözleriyle beni sorum için tebrik etti ve biz böyle tanıştık. O günden sonra Onun konuşmacı olduğu hemen tüm toplantılara katıldım. Kurduğu her oluşumda, partide yer aldım. Bir gün beni odasına çağırdı. "Kızım sen madem Kürtlüğe bu kadar meraklısın, al o zaman bu kitaplara çalış, Kürtçe öğrenmeden Kürtçülük yapılmaz" dedi. Celadet Bedirhan'ın Kürtçe grameri ve sözlüğünü bana hediye etti.

Bu hikayeyi neden anlattım? Şerafettin Elçi'nin gençlere, genç beyinlere verdiği değeri anlatabilmek için. Yaşınız kaç olursa ol-

sun ağzınızdan çıkan her kelimeyi sanki hayati önem taşıyormuşçasına dinler, kendinizi değerli ve önemli hissetmenize neden olurdu. Ve tabi Kürtçe'ye olan sevdası... Onunla Türkçe konuşan Kürtlere çok kızardı. Kürt olmadığım halde Cizre'ye her gelişinde bir fırça yemişimdir On-
dan;

_Rüya,
_Efendim amca,
_ Keçamin, ne bêje "efendim amca" bêje "libê mamo"

_Ama amca, ben sizin karşınızda Kürtçe konuşamam, utanırım.

_Keçamin eger Tû Kurdi nepeyivi, zarokên te ji ê nepeyivin. (Kızım sen Kürtçe konuşmazsan çocukların da konuşmaz)

Ona göre Kürtçe'nin gelişimi, Kürtlerin tarih sahnesinde tutacakları yer ile doğru orantılıydı. Ona göre Kürt kimliği diğer tüm kimliklerinin önünde idi. Siyasetçiydi, hukukçuydu, entelektüeldi, parti başkanıydı, babaydı, amcaydı, kardeşti, ama önce Kürt'tü. Bu yüzden Bakanlık döneminde " Ben Kürdüm, Türkiye'de Kürtler var" dedi. Bu yüzden bakanlığı boyunca makamında hemşerileriyle Kürtçe konuştu. Ve bu yüzden 22 aylık Bakanlığın ardından 30 ay ceza evinde yattı. Bu yüzden Türkiye'de içerisinde "Kürt" kelimesi geçen ilk kurumun kurucusu oldu. (Kürt Kültür ve Araştırma Vakfı) Bu yüzden hastalığının en can yakıcı zamanlarında devletle

PKK arasında barış köprüsü kurmaya çalıştı. Hep bir adım ileri atmak için uğraştı. Demokratik Kit-
le partisinin kuruluş dilekçesini Anayasa Mahkemesine teslim etmeye gittiğimizde kendisine "PKK'nin terör örgütü olduğunu kabul ediyor musunuz?" diye sorulunca, "PKK siyasi bir partidir. Mücadele yöntemlerini doğru bulmayabilirim, ancak bu onların siyasi parti oldukları gerçeğini değiştirmez" dediğinde en radikal Kürtlerin bile dile getiremedikleri bir durumu tartışmaya açmıştı. Bu yüzden "federasyon"u yönetim şekli olarak programına alan ilk partiyi kurdu. DKP'nin kuruluşu sırasında program tartışmaları yapılırken "Türkiye'yi ancak federasyon barışa götürür. Programımıza mutlaka yönetim şekli olarak federasyonu koymalıyız" deyince, birçoğumuz itiraz etmiş, "amca bizi üç günde kapatırlar" demiştik. Elbette O hiçbir şeyi araştırmadan, uzun uzadıya üzerinde düşünmeden ortaya atmazdı. "Eğer bizi kapatmayı kafalarına koymuşlarsa, sebep bulacaklardır. Federasyon üniter yapıya aykırı bir yönetim şekli değil. Federasyonu savunmak da TCK'ya aykırı değil. Kapatılsak bile en azından Türkiye'yi federasyon konusunda tartışmaya zorlamış oluruz" demişti. Dediği oldu ve Türkiye'de "yerel yönetimlerin güçlendirilmesi" konusu tabu iken, federasyon konuşulmaya başlandı. Tabi bizim de dediğimiz oldu ve programımıza federasyonu koyduğumuz için hakkımızda kapatma davası açıldı.

Bazı kendini bilmez dengersizler "Şerafettin Elçi ölüme yaklaştığını anlayınca blok listesinden aday oldu" dediler. "Genel Başkanlık ta-
kıntısı vardı, DEP'in kuruluşunda bu yüzden yer almadı, Hak-Par'la birleşmeyi genel başkanlığı vermedikleri için kabul etmedi" dediler. Oysa Şerafettin Elçi hiçbir zaman bu şahsiyetler gibi kendisine tahsis edilen polis korumalarla Kürt halkının arasına girmek zorunda kalmadı! Şerafettin Elçi'yi gerçekten tanıyanlar bu sözlerin beş para etmediğini bilseler de, eminim bunlara inananlar da çıkmıştır. Bu yüzden bu konuya da açıklık getireyim. DEP'in kuruluşunda yanın-
da değildim. Ama yanındakilerden biliyorum ki, partide yer almayışının tek nedeni, özgür düşünce-
nin parti içine yerleşmemiş olmasıydı.

Hak-parla birleşme çalışmaları sırasında ben de partili olduğum için rahatlıkla söyleyebilirim ki, amcanın “genel başkanlık” talebi olmadı. O sırada zaten tedavisi başladığı için, PM toplantısında bize “kendinize bir genel başkan seçin, benim tedavime devam etmem gerekli” dedikten sonra, o dönem Hakpar genel başkanı olan Sertaç Bucak ile görüştüklerini, partilerin birleşmesi halinde genel başkan olmasını kendisine önerdiğini, ancak sağlığının buna elvermeyeceğini ilettiğini, iki parti kurullarının ortak fikir ile bir başkan belirlemesini istediğini söyledi. Yani o dönem amca kendi partisi için dahi genel başkanlık iddiasında değildi. Ve blok adaylığı... Şerafettin Elçi blok adayı oldu. Çünkü O PKK'nin çizgisine değil, PKK O'nun çizgisine geldi. Şerafettin Elçi hayatı boyunca tek bir şey için mücadeleye etti. Kürt Halkının özgürlüğü... Burjuva, korucu, zengin, fakir, ağa, işçi, maraba, köylü, şehirli, feodal, sosyalist, dindar, ateist ne olursa olsun, hiçbir Kürdün bir diğerini dışlama, hakir görme, kavga etme hakkı olmadığına inandı ve bizlere de hep bunu öğütledi. Amaç “Kürtleri haklarına kavuşturmak” ise, hiçbir Kürdün bunun dışında bırakılmayacağını, araçların amacın önüne geçemeyeceğini söyledi. Tüm partiler, oluşumlar bu amaca ulaşacak birer araç olduğuna göre hiçbirinin bir diğerine üstünlük dayatması olamazdı. Son seçimlerde BDP'nin blok adayları ile seçime gireceğini açıklaması, amcaya gelerek her kesimden Kürdü içine alacak bir liste sözü vermeleri sebebiyle de amca Blok adayı oldu. Belki de bu yüzden Kürtlerin ve Türk demokratların en umutlu oldukları seçimdi bu son seçimler. Ne yazık ki hastalığı izin vermedi ve istediği katkıyı sunamadı.

Şerafettin Elçi'nin vefatı hepimizi bir kez daha düşünmeye zorladı. Bu kavga daha ne kadar devam edecek? Daha kaç evladımızı bu uğurda feda etmek zorunda kalacağız? Daha ne kadar ülke servetini bu kavgaya aktaracağız? Barış sürecini bir kez daha heba mı edeceğiz, yoksa bu işten alınımızın akı ile çıkabilecek miyiz? Amcanın gittiği yerde huzur bulabilmesi adına en büyük dileğim silahların susmasıdır. Bu ülkede kendine demokrat diyen her kişinin

bunu zorlaması, katkı sunması gerekiyor. Yüreğimizde barış sevdamızla, bu dünyaya gözümüz arkada veda etmek istemiyorsak eğer...

Onun arkasından bana teselli olan tek bir şey var; Pek çoklarınızın aksine ben Onunla saatler geçirdim. Onun sohbetlerinde yer aldım, muhteşem gülüşü ile lütuflandırıldım, engin

bilgi hazinesinin ucundan da olsa sebeplendim. Gerçek siyasetçinin Eyüp Peygamberin sabrına, Hz. Ömer'in adaletine sahip olması gerektiğini; ama en önemlisi Şerafettin Elçi'nin nezaketi olmadan bunların hiç bir anlam ifade etmediğini hep Ondan öğrendim.

Ah Amca; gittin ama bizden de çok şey götürdün... Daha mezarına gitmedim. Senin orada olduğunu kabul etmek istemediğimden belki... Numaranı telefonumdan silmedim. Bu yazıyı yazarken bile kaç kez seni arayıp “Amca bir yazı yazdım, size göndereyim, bakar mısınız?” demek geçti içimden. Arkandan ağlamayacaklarına söz verdirmişsin herkese... Ben sana o sözü vermedim, veremem. Ankara kara bir diyar artık bana, sen orada olmadıktan sonra...

Oxir bê ji tere Mamo... Bihestax we de bi dilek fireh raze; emêrêca te bisopinin...**

*(Amca ben ne diyeyim)

** (Amca sana uğurlar olsun; Cennetinde rahat uyu; senin yolunu izleyeceğiz)

BAROWİTTER

• Av. Nuşirevan ELÇİ

Amcam'ın ardından bir şey yazmak benim için çok zor. Onun ardından –dili geçmiş zaman kullanmak bile ağır geliyor bana. Bir insan hayat felsefesini nasıl anlatabilir ki?

Hastalığının en ağır dönemlerinde dahi halkının sorunlarına çözüm arayan, kendisini Kürtlüğe adanmış, Bakanlık yapmış ve kimliğini kaybetmemiş bir Kürt... Daima zulmün karşısında mazlumun yanında tepkisini göstermekten çekinmeyen bir yiğit adam... Tarihi, aşiretleri, şahsiyetleri, soyları, kökenleri adı gibi bilir, tanıştığı her Kürde atalarının kökeni hakkında bilgi vererek onları şaşırtırdı. O konuşurken hiç susmasın isterdiniz. Çok engin bir bilgi hazinesini, tarihi, kültürü kaybettik. Onunla sohbet etmeyi çok özleyeceğim... Cenazesine katılan yüz binler, Onun yalnızca bizim değil, herkesin "amca"sı olduğunu kanıtladı. Uğurlar olsun Amca... Sen kalbimizin daimi misafiri olacaksınız.

• Av. Gürgün KADIRHAN

Her zaman ki gibi ani geldi haber. Derin bir sessizliğe büründü her yer. Düşünsel gel-gitlerle birlikte kahreden bir hüznün ve O güzel insana olan aşkın bir saygıdan kaynaklı ani bir duygulanım sardı bütün bedenimizi.

Bizler, tarihini ve kültürünü en yetkin şekliyle bilip bunu yaşamı boyunca soylu bir dirayetle koruyan, öz kimliğine büyük bir aşkla bağlı bu seçkin yurtsever ve siyasetçinin ayrılıp gitmesine pek hazır değildik.

Günümüzde Kurdî duruşun yaşam-sallaşıp anlam kazandığı, tarihsel gerçekliğin en iyi fark edeni olup bu bilinçle yoğrulmuş doğru geleneğin sahibi olan Şerafettin Amca'nın çok ihtiyaç duyulan bir dönemde gitmesi kolay kabul edilebilecek bir şey değildi. Her konuya dair erişilmez bilgisi, bunları dile getirme azmi ve doyum-suz anlatım şekli, bizleri derin düşünmeye sevk eder, kendi gerçekliğine ve değerleri-

ne olan bağlılığı ve sarsılmaz iradeli duruşuyla nasıl yaşanılması gerektiğinin öğretene oldu bizler için.

Ölümsüzleşmek bu olsa gerek. Kürt halkı yediden yetmişe, bütün renkleriyle uğurlamaya geldi o güneş yüzlü güzel insanı ve biz o gün ölümün anlamsızlaştığını utanırcasına bir kenara çekildiğini gördük. İliklerimize kadar hissettik. Ölümün bile yaşam renginde karşılanabileceğine tanık olduk.

Yaşamıyla özdeğerlerine bağlı kalıp, insani değerlerde buluşmanın vazgeçilmezliği ile bilgiyle donanmış bilincin ne kadar önemli olduğunu gösterdi bizlere.

Uğurlar olsun sana, Kurdî nakışlı güzel insan...

Seni unutmayacağız...

• Av. İlknur Yokuş TANIŞ

Şerafettin Elçi demek tarih demek, düşüncelerini ve Kürtlüğünü her zaman ve her yerde korkusuzca ve özgürce haykırarak demek...

Onun ölümü ile bir tarihi daha yolculuğuna uğurladık. Boşluğu doldurulamayacak büyük bir Kürt siyasetçimizi kaybettik. Hepimizin Başı Sağ Olsun...

• Av. Abdullah Umran EKİNCİ

Sayın Elçi, hayatını Kürt özgürlük mücadelesine adanmış, saygın ve değerli bir siyasetçiydi. Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkına olan derin inancı, Onu Kürdistan özgürlük mücadelesinin yılmaz ve inanmış bir neferine dönüştürdü. Her zaman diyalogdan ve hoşgörüden yana olan tavıyla karşıtlarının zihinlerinde bile derin izler bırakmayı başarabildi. Nezaketi ve zarafeti tartışılmazdı. Herkesin en umutsuz olduğu dönemlerde bile şiddete karşı olan tutumuyla belleklerde iz bıraktı. Bir toplum önderi olarak Kürtlerin alternatifsiz olmadığını ortaya koydu. Dik duruşu ve davasına olan inancıyla herkeste kendisine karşı de-

rin bir saygı bıraktı. Yitirdiğimiz her değer gibi kendisini de çok arayacağız. Bir köşe yazarının da tabiriyle “hem Kürt hem Bakan olan adam” dı... Allah rahmet eylesin, mekanın cennet olsun doğunun elçisi Seyyid Şerafettin ELÇİ.

• Av. Mahsum SEVİMLİ

Şerafettin Amca sohbetinde bulunduğu her an feyiz aldığım nadide bir insandı. Dakikalarca konuştuğunda bile tüm ilgiyi kesintisizce üzerinde toplayabilen gerçek bir liderdi. Bir tarih bilgesiydi. Biz akrabalarına bıraktığı en büyük mirası başı dik onurlu yaşamıdır. Ruhu şad olsun.

• Av. Nazan BİRLİK

Memleketinin ve ülkesinin sorumluluğunu omuzlarında hisseden insanlardan biriydi Şerafettin Elçi. Ne geldiği makamlar, ne aldığı payeler bunu değiştirmede. Kürde dair, hukuka dair, vatana dair, kısa ve öz insana dair doğru bildiğini haykırdı yıllarca, korkusuzca. Memleketi ayakta, sokaklardaydı o gün ve ilk defa hak ettiği yerde kardeşlerinin, arkadaşlarının, sevdiklerinin omuzlarındaydı. Mekânın cennet olsun üstat.

• Av. Mesut GEREZ

Platon bir mektubunda “Ne ölümlülerin umutsuz yaşamlarında pek bulamadıkları o parlak altınlar, ne mücevherler, ne insanların öylesine değer verdikleri gümüş yataklar, ne engin ovalarda ağır başakların kendi kendine bittiği tarlalar, erdemli kimselerin düşünceleri gibi parlak olamazlar.” der. Elçi hepimize ilham kaynağı olan erdemli Kürttü.

• Av. Fazilet Taştan ARSERİM

Bir insanı sevmek için illa kan bağı olması gerekmiyormuş. Biz O’nu hep amca olarak tanıdık ve hep öyle de kalacak... Barış ve Kürt sorununun çözümü için yapmış olduğu girişimleri asla unutmayacağız. Kardeşçe ve barışla yaşamak isteyen herkesin başı sağ olsun...

• Av. Hişyar TAY

Pêşberî şerîn û bişavtinê..
Zîndan û Nexweşiyê...
Bêmafî û veqedandinê...
Ya pêşberî te hatî kirinê...
Em bejî...
Li çarmedora azadî û aşîtiyê de...
Wekhevî û biratiyê de...
Bingehiya mirovahiyê û yekîtiyê de.
Li hemû Gerdûn a de...
Em jî Kurd in...
Mam Şerafettin...

• Av. Mesut ÖKTEN

Kürtlerin Cesur Yüreği...
Doğunun Barış Elçisi...

Ülkenin en karışık zamanlarında kimliğine sahip çıkmış, bakanlık yaptığı dönemlerde dahi otoritenin sınırlarını zorlayarak 'bu ülkede Kürtler var bende Kürdüm diyerek' tüm inkâr edişlere rağmen duruşunu korumuş bir fikir adamı...

Barışçıl çabaların yerini şiddetin aldığı zamanlarda, yine bu şiddetten beslenenler tarafından hapsedilmiş ama yine de yumuşak ve zarif üslubundan hiçbir şey yitirmemiş bir politikacı...

Düşüncelerini ve görüşlerini savunundaki vakur duruşuyla, hemen her görüşten insanı kendine hayran bırakan saygıdeğer bir şahsiyet...

Yapıcı değerlendirmeleri, sağlam duruşu ve Kürt kimliği ve kültürünün özgünlüğünü, tüm yanlış anlama ve anlatışlara rağmen, varlığıyla ve yaşantısıyla gösterebilmiş bir Kürt lider.

Ardından binlerin gözyaşı döktüğü insanlar ender olarak girerler yaşantımıza. Onları yaşamak fiziki yakınlık gerektirmez insana...

Nefes alışları değerlidir.

Boşlukta ve boş şeylerle ömürlerini tü-

ketmediklerinden, sizin de yaşantınıza değer kazandırır. Fikirleri sanki 100 yıllık birikimin eseridir, böyle yetiştirmişlerdir çünkü kendilerini...

Yüzyılların savaş ve şiddetinden öğrendikleri bir şey varsa insanın doğru iletişim ve birbirini anlama çabasının artmasıyla sevgi ve huzur ortamının sağlanacağı gerçeğidir.

İşte Şerafettin Elçi de böyle, binlerin ceket ilikleyerek son yolculuğuna uğurladığı, insan gibi bir insandı. İnsan olmanın onur ile yaşama ve yaşantılara saygı duyarak ve onurlu duruşunu bozmayarak olabileceğini kanıtladı herkese...

Ve şimdi, ebedi uykusunda huzurla uyuyabilir.

Çünkü hiç şüphesiz, bıraktığı izler, barışı kendine destur edinmiş ve barışa inanan bütün insanlara yol gösterici olacaktır.

• Av. Mehmet Şivan HALAVRUT

Geriye baktığımızda yaşadığımız topraklarda yitirilen nice değerlerimiz oldu. Bunun en sonuncusu "doğunun elçisi" diye hitap edilen Sayın Şerafettin Elçi'dir. Bazı insanlar vardır yaptıkları ile birçok kişiye ışık kaynağı olurlar, Şerafettin ELÇİ de bunlardan birisiydi. Toprağın bol, ruhun şad olsun...

• Av. Ayca İRMEZ

O'nun bu kadar erken gidişi Kürt Halkı için büyük bir kayıp oldu. O'na daha çok ihtiyacımız vardı. Başta tüm halkı olmak üzere tüm dostların başı sağ olsun!

• Av. Hakim TANIŞ

Sayın Şerafettin ELÇİ deyince; demokrasi mücadelesi için savaştan bir yürek geliyor aklı...

• Av. Baran NAS

ŞAHSİYETLER vardır her anı kıymetlidir; bu kıymet, sadece yakın çevresi için değil, sadece toplum için değil, ülke için hüküm izah eder. ŞAHSİYETLER vardır doğ-

masıyla toplum kazanır, ülke kazanır. Vardır ŞAHSİYETLER yaptıklarıyla, icraatıyla ölümsüzlüğüne mühür basar. İşte Sayın ŞERAFETTİN ELÇİ bu şahsiyetlerden biriydi. Ruhü şad olsun...

• **Av. M. Emin MUŞTAK**

Şerafettin Elçi bakan olduktan sonra memleketi Cizre'ye geldiğinde onu coşkuyla karşılayan etrafındaki halka şöyle hitap eder; "Bakıyorum da içinizden bir bakanın çıkması nedeniyle büyük mutluluk, gurur duyuyorsunuz. Ama bir bakanın çıkması Cizre tarihi için çok önemli bir olay değildir. Cizre öyle önemli şahsiyetler yetiştirmiş ki, bunların makamları yanında bakanlık makamı hafif kalır."

Cizre tarih boyunca onurlu, erdemli pek çok insan yetiştirdi. Ama bu topraklarda onurlu ve erdemli bir yaşamın büyük bir bedeli vardı. Kader bu şahsiyetleri hep aynı nokta birleştirdi. Bunların tümü hayatlarının her anını "kıyım, sürgün, dışlanma, yok sayılma ve tutsaklıkla mücadele etmekle geçirdiler". Av. Şerafettin Elçi bu onurlu, erdemli insanların elçisi olma onuruna nail oldu.

Hep hatırlanacak...

• **Av. Hüsnü ŞAVLUK**

Onurlu ve cesur yüreğinle en sancılı dönemlerde bile bir ulus varlığının bu topraklarda yer edinmesine dair yaptığın "Biz Varız" haykırışını....

Diyarbakir meydanında o hiç yalnız bırakmadığın halkınla omuz omuza vererek Mezopotamya'ya barış ı getirmek için verdiğin yüce çabanı unutmayacağız... ..

Mücadelen bize ışık tutacak... Yaktığın kardeşlik meşalesi yüreğimizde hiç sönmeyecek Sayın Şerafettin ELÇİ...

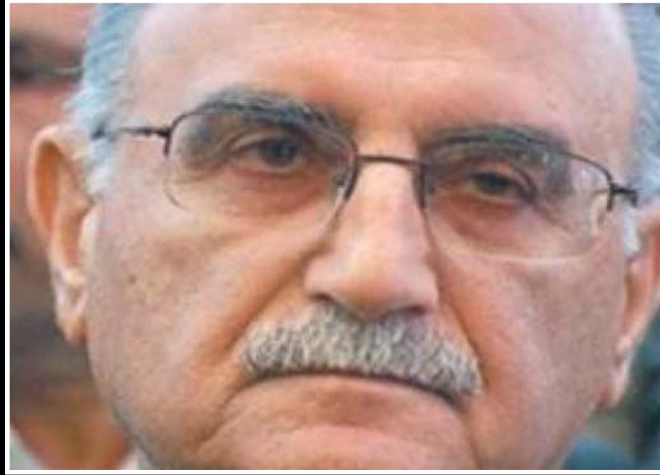
• **Av. Nimet KUZU**

Herkesin gönlünde yer edinen, dürüst siyaset tarzıyla her düşüncedeki insana fikirlerini aktaran ve kabullendiren biriy-

di. Cenaze törenine ve taziye ziyaretine gelen her türlü ideolojiden, fikirden insanları görmek mümkündü. Bu husus rahmetlinin, ülkede nasıl bir iz bıraktığını göstermektedir. Cenab-ı Allah mekânını cennet yapsın.

• **Av. Selman SAYGIDAR**

Aynı baroda yer almaktan onur ve gurur duyduğum Sayın Şerafettin ELÇİ ile bir kaç kez sohbet etme fırsatım oldu. Bana göre bir lider Şerafettin ELÇİ gibi olmalıdır. İnsanlara karşı nezaketli ve merhametli, şiddet ve baskı yerine demokrasi ve özgürlüğü savunan, şiddet karşısında sonuna kadar mücadele eden, her ne pahasına

olursa olsun inandığı değerlerden vazgeçmeyen, Kürt halkının hak ettiği yere gelmesi için son nefesine kadar mücadele eden büyük bir şahsiyetti. Kürt halkı büyük bir liderini kaybetmiştir. Mekânı cennet olsun...

• **Av. İdris TANIŞ**

Kürtlerin diline kelepçe vurulmak istendiğinde "Bu ülkede Kürtler var ve ben de Kürdüm" diyen, Kürtlerin dili, elçisiydi Şerafettin Elçi. Kadife sesi ve ikna kabiliyetiyle siyasetin piriydi. Amansız ve sinsi hastalığın dayanılmaz acısını dostlarına, sevenlerine yansıtmayan, güler yüzü ve dik duruşuyla asaletin timsaliydi. Kürtlerin Şerafettin Amcası...

Acıları ortaklaştırmak

AV. FAZİLET TAŞTAN ARSERİM*

Kürtçe, Türkçe, Lazca, Çerkezce ve birçok dilde anneler aynı acıyı ortaklaşıyorlar. Ne yazık ki her gün bir annenin evladını daha kaybediyoruz. Bunca acıya rağmen annelerin içindeki barış umudu bizlere de yarınlara bakabilme umudu veriyor. Barış meşalesinin daha da alevlenerek güçlendiği yarınlarda, annelerimiz zılgıtlarla dünyanın en güzel dilinin barış dili olduğunu haykıracaklardır, yıllardır haykırdıkları gibi...

Ayşen Gruda “Her anne benim gibi düşünüyordur, aksi mümkün değil. Her anne benim gibi barış istiyordur” diyor. Yıllardır savaştan nemalanan güruhlar dışında her bir birey yeniden umutlanıyor. Her anne kalbi yeni bir umut demek çünkü...

Kim ne derse desin siyasetçilerin medya üzerinden güç savaşı ile çözülmeyecek bu sorun. Bir yandan “savaş yoktur” diyenler, bir yandan da “barış”tan bahsediyor. Evet, Kürt sorunu var, evet yıllardır çeşitli boyutları ile süren kirli bir savaş var. Bu sorunu kabul etmek için illa Kürt, illa muhalif, illa sıra dışı olmanız gerekmiyor. Hani derler ya, görünen köy kılavuz istemiyor. Hamaset edebiyatı ile,

“vatan, millet, Sakarya” ile yıllardır uyutulan halkın artık bu numaralara kanmadığı gün gibi ortada.

Kürtlerin vatandaş olarak kabul görmeyi içeren haklı talepleri karşılanmadığı sürece iki halk arasında eşitlikten bahsedilecek miyiz? Ne Türk ne de Kürt halkı savaş istiyor. Peki, neden devam ediyor bu kirli savaş? Emin olun bu işin çözümünü annelere bıraksalardı, bunca yıldır yaşanan kayıpların hiçbirisi yaşanmazdı. Bir anne Türk olsun Kürt olsun dili, kimliği ne olursa olsun bir diğer an-

nenin yüreği yansın istemez. Çünkü o bir evlat acısının dünyadaki başka hiçbir acıya benzemediğini, başka hiçbir acının bu denli yürek yakmadığını...

Ağlayanlar, yüreği yananlar her zaman anneler. Birisi askerine, birisi gerillasına ağlıyor. Televizyonlarda haber programları ölen evlatlardan bahsediyor. Oğlunu askere gönderen anne de, oğlu, kızı dağda olan anne de eli yüreğinde izliyor televizyonları, ya evladım diye... İki anneyi yan yana getirdiğimizde gözlerindeki acıyı, içlerindeki öfkeyi ve göz yaşlarındaki evlatlarını ayırmak mümkün mü? Her barıştan bahsedildiğinde annelerin yüreğine umut serpiliyor. Artık yol gözlemeyeceklerine inanıyorlar. Bırakın evladı askerlik yaşına gelmiş anneyi, oğlu yeni doğmuş bir anne dahi korkmaya başlıyor. Evladımın askerlik yaşı gelecek ve ben oğlumu bir bilinmeze yollayacağım diye... Barış ve huzur içinde kan dökülmeden yaşamak varken hangi anne

evladını bile bile ölüme gönderir? Hangi yürek dayanır evlat acısının vermiş olduğu kedere?

Her gece evladım döner diye bekleyen anneler, her gün evladı için şafak sayan anneler, sadece evlatlarının kemiklerini isteyen anneler, evlatlarının neden öldürüldüğünü bilmeyen anneler, evlatlarının on yıllardır kayıp olmasına rağmen döneceği anı bekleyen anneler gelin hep birlikte akan kana dur diyelim. Biz kadınlar olarak halkların kardeşliği için ve annelerin gözyaşlarını dindirmek için mücadele edelim. Bugün acılarımızda ortaklaşabilir, acılarımızda birbirimize el uzatabilirsek, yarınları hep birlikte omuzlayabiliriz.

Bu ülke bir annenin daha gözyaşlarını kaldıramaz. Annelerimizin kahkahaları ile çınlayan yarınlar için, gelin acılarımızı ortaklaştıralım.

*Şırnak Barosu Kadın Ve Çocuk Hakları Merkezi Başkanı

Kürt tarihinde kadın

AV. AYGAN İRMEZ

Kadın, yaşadığı toplumun öznesidir. Toplumun her alanında kadın boy göstermiş, gerek toplumun inanışından kültürüne, gerekse ahlakından yaşam ve anlayışların şekillenmesine birçok hususta çok önemli bir konuma sahip olup toplumu ve toplumun geleceğini şekillendirir. Kadınlar bir toplum için bu kadar önemliyken, ne yazık ki kadının bu konumu yeterince anlaşılmamış ve birçok toplulukta kadın geri plana itilmeye çalışılmıştır. Kürt kadını ise mücadeleci ruhuyla tarihin her döneminde önemli gelişmelerle tarihte yerini almıştır. Bu rolde oynamalarının en büyük nedeni insanlığın başlangıç yeri olan kadim Mezopotamya Bölgesi'nde yaşamış olmalarıdır. Kürt kadını her zaman cesaretiyle, yiğitliğiyle, duruşuyla, fedakârlığıyla ve bilgisiyle tarihte önemli yerlerde bulunmuştur.

Kürt tarihine bakıldığında kadın, kimi zaman savaşlarda ön saf tutmuş, kimi zamanlarda aşiretlerin başına geçmiş ve o aşireti yönetmiştir veya kimi zamanlarda da cinsiyet mücadelesini vererek kendisini topluma kabul ettirmeye çalışmıştır.

Kürt Kadınlarının konumu, Kürt top-

lumundaki tarihsel aşamalara, gelişmelere, değişimlere göre farklılıklar göstermiştir. Kürt kadını, ulus devleti olmayan bir topluluğun ana ögesi ve tayin edici unsuru olarak, konumu gereği diğer toplumların kadınlarından farklılıklar göstermiştir. Bu gelişmeler ve değişimler arasında da Kürt Kadınları cesurca güçlü bir şekilde mücadele etmiş, bu mücadelesine azimle ve daha cesur adımlarla devam etmiştir. Bu güçlü ve cesur adımlarından vazgeçmeyip hayatının her alanında geliştirilip daha etken hale gelmiştir.

Bu kadim bölgede süre gelen her acıyı onlar yaşamış ve her acı onları olgunlaştırarak örgütlenmeye götürmüştür.

Çünkü Kürt Kadınında bağımsız ve özgür olma tutkusunu geliştirmiştir. Kürt Kadını bu özgür ve bağımsız ruha sahip olması kendisini birçok alanda göstermiştir. Kara Fatma (FataReş), Meryem Xan, Mina Hanım ve Kürt Dilinin bugüne kadar gelmesinde büyük katkıları olan Rewşen Bedirxan ve Nesrin Bedirxan gibi daha çok örneklerdir.

Bu örnekler bakıldığında da Kürt Kültürünün bugüne kadar süre gelmesinin en ana etkeni kadındır. Kürt Kadını evinde çocuklarına kendi ana dilini öğretirken ve konuşarak Kürt Dilinin günümüze gelmesini, örf ve adetlerini yaşamına birebir uygulayarak bu şaheser kültürün günümüze kadar gelmesini sağlamıştır. Bu da gösteriyor ki kültür demek kadın demektir. Var olmak kadın demektir. Bu var oluş nedeniyle Kürt Kadını hem kendini hem de toplumunu kabul ettirmiş ve toplumunun süre gelmesini sağlamıştır.

Bir taraftan siyaseten var olan savaşla mücadele etmiş, diğer taraftan kendi cinsiyet savaşını vermiştir. Kürt kadınlarının sadece sıcak çatışma ortamlarında bedenleri ve ruhları alt üst olmadı, hayatlarının her evresinde Kürt olmak ve kadın olmanın dolayı ayrımcılığa ve baskılara maruz

kaldılar. Bölgede var olan savaş nedeniyle en büyük acıları yaşayanlar Kürt Kadınlardır. Onlar ana olarak evlatlarını yitirmiş, canlarından can kopmuştur, eşlerini kaybederek evlerinin hem kadını hem de erkeği olmak zorunda bırakılmışlardır. Gerek sistem ve gerekse toplum tarafından kendilerine yapılan birçok dayatmaya aldırmadan her zaman o mücadeleciler ruhu ve direnişiyle her şeyin üstesinden gelebilmişlerdir. Bu da gösteriyor ki hiçbir zaman ayrımcılıklara ve baskılara boyun eğmeyip kendi mücadelesini vererek ayakta kalmayı başarmıştır.

Kürt kadını politik çalışmalarda yer almış, çeşitli kadın dernekleri açılmış, eylem ve etkinliklerde kendi özgür iradesiyle bulunarak daha çok özgürleştiğini duyumsamıştır. Kadınlarımızın bu güne kadar ki mücadeleciler tavırları ilerleyen dönemlerde Kürt kadının toplumda çok daha etkin rol oynayacağını göstergesidir.

Kürt kadını geçmişte olduğu gibi şimdi de barışı, özgürlüğü ve toplumu-

nun ilerlemesini sağlayacak en ana etkenidir. Türkiye'ye barışın kadınların elleriyle geleceği inancıyla tüm kadınları selamlıyoruz!

MERYEM XAN

Meryem Xan di sala 1904'an de li bajarê Şirnex gundê Dêrgulê ji dayîk bûye. Hinek rewşenbîr jî diyar dikin ku ew ji Nisêbîn an jî Şaxê ye. Lê belê rastî ew e ku Meryem Xan ji Malbateke Botanî ye û ew ji gundê Dêrgulê ku ev gund girêdayî Şirnexê ye. Li gundê Dêrgulê navê Meryam Xanê Porê ye. Keça Mihemed Ehmedê Botî ye. Meryem Xan di nava helbestvan, nivîskar, hunermend, kilambêj û dengbêjan de ciheke taybet girtiye. Di sala 1915'an de malbata Meryem Xan ê ji Dêrgulê koç dikin û ber b irojawa yê welat (Surî) li bajarê Qamişlo bi cih dibin. Ew bi xortekê ji mala Bedîrxaniyan re dizewice, lê zewaca wê û xortê Bedîrxanî zêde domnake. Piştî demekê wê xwe gihand Mûsilê ji wir jî ber bi Bexdayê ve çû û di mala keça apê xwe Elmas Xan Mihemedê bi cih bû. Elmas Xan jineke dewlemend û welatparêz bû. Deriye mala xwe ji hemû hunermendên kurd re vekîrî bû.

Meryem Xan ji sala 1935'an heya sala 1974'an tim li radyoyên kurdî de xebitiye û di vê navberê de jî stranên xwe li ser qewan tomar kiriye. Di sala 1944'an de Meryem Xan, Seîd Axayê Cizirî, Hesênê Cizirî, Elmas Xan, Resulê Girdî û gelek dengbêjên din li dora hev kom bûn û li ser çalakiyên hunerî, yek bi yek ketin ezmûnên deng û stranan. Meryem Xan yekemîn jina kurmance ku dengê xwe li ser qewan tomar kiriye. Dibêjin Meryem Xan di sala 1974'an de li nexweşxaneyê Mûsilê wefat kiriye û li goristana Merof a li bajarê Bexdayê hatiye veşartin.

Bir kürt kadınından insanlığa mektup

AV. İLKNUR YOKUŞ TANIŞ

Ben bir Kürt kadınıyım...

Daha dünyaya gözümü açar açmaz kız çocuğu olduğum için istenmeyen çocuk-tum. Ailede babama ve erkek kardeşlerime hizmet etmek için vardım. Daha çocuk yaş-tayken yani 13 yaşındayken şu kişiyle evle-neceksin dediler ve beni evlendirdiler. SUS-TUM...

Aradan 1 yıl geçti yine çocuk yaştay-ken anne oldum. Evliliğin ve anneliğin ne olduğunu anlamaya çalışırken bir de bak-tım ki; 4 yıl sonra eşim başka bir kadınla daha evlendi ve artık bir de kumam vardı. İşte ben o gün öldüm. Siz sevdiğinizi baş-kasıyla paylaşmak nasıl bir duygudur bilir misiniz? Ben çok iyi bilirim. Peki, bir insa-nın aynı anda iki ayrı kişiyi sevebileceğine inanır mısınız? Ben hala anlamış değilim. O yüzden SUSTUM....

Ben ve kumam defalarca eşimden şiddet gördük. Ama benim canım acımı-yordu artık, çünkü ben yaşayan bir ölü gi-biydim. SUSTUM...

Benim dokuzu kız biri erkek yedi ço-cuğum, kumamın ise dördü erkek beşi kız dokuz çocuğu oldu. Bir kız ve erkek çocu-ğumu hastalıkta kaybettim. AĞLAMADIM SUSTUM...

Ailem, eşim ve toplumdan sonra sıra devletteydi. Köylerimiz boşaltıldı, evimden yurdumdan, toprağımdan koparıldım. Ne yapabiliirdim ki aileme ve eşime karşı ko-yamazken koskoca devlete nasıl karşı ko-

yabilirdim ki. Köyümüzden göç ettikten sonra bir kızım dağa gitti ve bir daha ondan haber alamadım. AĞLAMADIM YİNE SUSTUM...

Kızlarımın kaderi de benim gibiydi. Babalarının istedikleri kişilerle ve küçük yaşta evlendirildiler. Kızlarımdan birinin eşi sürekli gözaltına alınıyordu. Siyasi diyorlardı ama ben neden gözaltına alındığını anlayamıyordum. Oğlum seni niye gözaltına alınıyorlar diye sorduğumda bana "Yade, Kürt olduğum ve Kürtçe konuşmak istediğim için" diyordu. Ama ben yine anlayamıyordum. Çünkü ben Kürt'tüm ve Kürtçeden başka bir dil bilmiyordum. Bunda ne kötülük vardı ki. En sonunda o damadım 1995 yılında askeri görevlilerce evinden alındı ve o günden bu güne bir daha ondan haber alamadık. Kızım emniyete, askeriye ve savcılığa gidip başvurmasına rağmen eşinin gözaltına alındığını kanıtlayamadı. Damadım faili meçhule gitmişti. Ve kızım biri daha kundakta olan altı çocuğu ile baş başa kalmıştı. Ama o pes etmedi direndi ve tüm çocuklarını büyüttü. Kızlarından birini evlendirdi onunda 4 çocuğu oldu. Ama ne yazıktı torunumda aynı kaderi paylaştı. Onunda eşine örgüt üyesi dediler ve 10 yıl ceza verdiler. Şimdi cezaevinde ve torunumda annesi gibi çocukla-

cuğu oldu. Ama ne yazıktı torunumda aynı kaderi paylaştı. Onunda eşine örgüt üyesi dediler ve 10 yıl ceza verdiler. Şimdi cezaevinde ve torunumda annesi gibi çocukla-

rı için direniyor. SUSTUM... Ama bu defa yalnız SUSMADIM kızım, torunumda SUSTU.....

Bir gün biri bana nasıl tüm bu acılara dayandığımı sordu. İşte o zaman SUSMADIM, KONUŞTUM. Ona dedim ki ben bu hayatta o kadar çok acı yaşadım ki; kuma ile ya-

şadım, şiddet gördüm, üç çocuğumu kaybettim, köyümden, toprağımdan koparıldım, çocuklarımın acılarına ortak oldum, ama konuşamadım. Çünkü bana susmak öğretilmişti. Konuşmak ayıptı hele başkaldırmak, isyan etmek affedilemezdi. İşte bu yüzden tüm acılarımı ve gözyaşlarımı 75 yıl içime akıttım.

AMA ARTIK SUSMAK İSTEMİYORUM. YILLARIN ACILARINI HERKESE HAYKIRMAK İSTİYORUM. ARTIK YETER. KİMSE SUSMAMALI. BU TOPRAKLARDA ÜÇ AYRI KUŞAĞA AYNI ACILARI YAŞATMAYA KİMSENİN HAKKI YOK.

BİRİLERİ SAVAŞ VE KAN DERKEN, BİZ BARIŞ VE İNSANLIK DİYORUZ. ERKEK EGEMEN AİLE, ERKEK EGEMEN TOPLUM VE ERKEK EGEMEN DEVLET OLARAK HAYATIMIZI ÇEKİLMEZ HALE GETİRİYORSUNUZ.

ÇEKİN ELİNİZİ YAŞAMIMIZDAN, KADINLIĞIMIZDAN, DİLİMİZDEN, DİNİMİZDEN, ETNİK KİMLİĞİMİZDEN VE İNSANLIĞIMIZDAN....

“Yenilmek Kadınlar”

AV. BÜŞRA DEMİR

Türkiye’de her gün en ez iki kadının eşi, babası, ağabeyi, kardeşi veya sevgilisi tarafından öldürüldüğü zamanlardan geçiyoruz. Kadına yönelik şiddetin son noktası olan ölüm, artık kadının kaderi haline getirilen cinsel saldırı, eziyet, psikolojik baskı ve diğer şiddet türlerinin arasına girdi ve sistem buna alışmamızı sağlayacak her türlü cömertliği, gerek siyaseti gerekse medyayı kullanarak gösteriyor. Çünkü sistemin tam takır işleyişi, toplumun sorunlar karşısında duyarsız, kayıtsız bir alışılmışlık içine girmesini gerektiriyor. Bu durum sadece Türkiye’de değil, şu anda kendini modern diye tanımlayan

*“Bir gün sizin de yolunuz düşer memleketeye
Siz de görürsünüz bunları kadınlarda
Ödevleri yenilmek hep
Bıçakla kemik arasında
Susmakla ağlamak arasında
Yenilmek
Kadınlar”*

Cemal SÜREYA

ve küreselleşme adına kendi öz değerlerini ayaklar altına alan neredeyse bütün ülkelerde kendisini göstermektedir.

Kadın zannedilenin daha doğrusu öğretilenin aksine modern dünya ile daha fazla özgürleştirilmemiş ya da daha fazla değere ve hakka sahip kılınmamıştır. Modern dünya en fazla feodal zihniyetin köleleştirdiği kadına ‘sahibini seçme’ özgürlüğü tanımıştır. Büyük ve yenilmez güç odakları devleti, dini, siyaseti, parayı ve tabi ki savaşı kullanarak kadını daha fazla güçsüzleştirip kendine muhtaç hale getirmiş ve kontrol altında tutmak için fiziksel olarak ondan daha güçlü olan erkeğin eline kırbağı kendi elleriyle vermiştir. Bu konuma getirilen erkek, yazımızın başında belirttiğimiz kadının en yakınında olan erkeklerdir. Bu erkekler için kadınlarla olan ilişkilerini belirleyecek, onlar daha doğmadan hazır ve sistemli bir şekilde orada öylece duran din, namus, para ve kadının objeliğini pekiştirebilecek kaynaklardan beslenen epeyce güçlü bir mekanizma vardır ve erkekler bu mekanizmanın

sadık uygulayıcılarıdır. Çünkü erkeklerin toplumda kabul görmesi, güçlü olması kadınlar karşısında tarafını belirlemeyle ve 'kendi kadınlarına' beklilik etmesiyle başlıyor ve bu durum öyle pragmatist eğitimle, meslek sahibi olmakla, kadının iş hayatına girmesine müdahale etmekle aşılacak bir şey değildir.

Kadına yönelik şiddet sorunu başından sonuna kadar tam anlamıyla yüzyıllar boyunca gittikçe katılaştıran bir zihniyet sorunudur. Bu sosyolojik gerçeklikten yola çıkarak sorunu bir bütün olarak değerlendirdiğimizde Türkiye'de vaziyeti daha iyi kavrayabiliriz. Türkiye'nin tarım toplumundan yavaş yavaş sıyrılıp sanayi toplumuna geçişinden kadına yönelik şiddet de nasibini almıştır. Kadının kırsal ve muhafazakar kesimde uğradığı şiddet, daha sistemli ve daha ağır bir şekilde modern kadının da üzerinde uygulanmaya başlanmıştır. Kadının evde babasından, ağabeyinden ya da kocasından gördüğü şiddet, sokakta, bindiği otobüste, gittiği bakkalda, çalıştığı işyerinde farklı şekillerde kendisini göstermiştir. Türkiye'de son yıllarda bizzat siyaset kurumu tarafından kadına biçilen rol bu kontrolsüz şiddetin daha da artmasına ve yaygınlaşmasına neden olmuştur. Daha somut bir ifade ile siyasal erkin bütün kadınlara anne olma, kaç çocuk doğurması konusunda sürekli fikir beyan edip dayatmalara varacak şekilde uygulanmaktadır.

lamalarda bulunma ve kadının bedensel özgürlüğünü hiçe sayıp kürtajin yasaklanması için yasal düzenlemeler yapmaya çalışma, kadının toplumsal rolünün ne olması gerektiği yönündeki politikasını ortaya çıkarmakta-

dır. Yani siyaset kurumu, kadının kadın olmasından ileri gelen değerlerini korumak, ruhsal ve bedensel özgürlüğünü güvence altına almak yerine, kadına sürekli 'uygun imajlar' yaratmaya çalışmış ve kendisini kadının bedeni hakkında karar vermeye yetkili görece kadar çekinmez bir tutum sergiler olmuştur. Bu zihniyet, haliyle "evin yasama, yürütme ve yargı erki olan erkekte" kendisini daha 'şiddetli'

bir şekilde göstermiştir ve yenilen hep kadınlar olmuştur.

Sonuç olarak bir değerlendirmede bulunursak; kadına uygulanan fiziksel şiddetin, kadının uğradığı her türlü taciz ve tecavüzün, kadını aşıl-

gılayan her sözün ve öldürülen her kadının faili, erkeğin kadından daha fazla güçlü olmasını sağlayan, kadının da daha zayıf olmasına neden olan ve bu duruma zemin hazırlayan herkes ve her şeydir.

Şiddeti önlemek elimizde

AV. MEHMET ŞİVAN HALAVRUT

Ülkemizde son yıllarda kadına yönelik şiddetin arttığı ve kadınların cinayetlere kurban gittiği görülmektedir. Kadına yönelik şiddetin kadınlar ve erkekler arasındaki eşitlikçi olmayan güç ilişkilerinden kaynaklanan tarihsel bir olgu olduğu muhakkaktır. Bu güç ilişkisinin dengede tutulması için hem dünyada hem de ülkemizde yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Ancak birçok Avrupa ülkesi bunu bir adım ileri götürerek kadına pozitif ayrıcalık tanıyan kanun ve düzenlemeler yapmaya başlamıştır. Yaradılış olarak aynı fitratta olmayan kadın ve erkeğin yasal ve fiili olarak eşitlenebilmesi halinde kadına yönelik şiddeti önlemede ilerleme kaydedileceği açık ortadadır. Olması gereken kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılması gibi gözükse de, gün itibarıyla bunu sağlamak mümkün gözükmediğinden şiddete uğrayan kadın-

lara yönelik çalışmaların olması ve şiddete uğrayanların da korunması gerekmektedir. Kadına yönelik şiddet dendiğinde kaba kuvvete dayanan şiddetten bahsetmek tamamen yanlış bir tanım olur. Kadına yönelik şiddet denildiğinde, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı her türlü eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına geldiği ve bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olduğu belirtilmelidir.

Yasal anlamda son zamanlarda olumlu adımlar atılmakta olup 08/03/2012 tarihinde kabul edilen Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair 6284 Sayılı Kanun kadına karşı şiddetin önlenmesinde etkin bir kanundur. Bu kanunun uygulamasını sağlamak amacıyla 18 Ocak 2013 tarihinde 6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygula-

ma Yönetmeliği yayınlandı. Ancak kadınlarımızın bu haklardan yararlanabilmesi için kanunu bilmeleri, haklarının bilincinde olmaları gerekmektedir. Kanunlarla kadınlar lehine yapılan düzenlemeler, bu düzenlemelerden bilgi sahibi olan, haklarını bilen ve kullanan kadınlar olduğunda amacına ulaşacaktır. O yüzden biraz bu kanundan bahsedelim istedik.

Bu Kanun kapsamında;

Şiddet mağdurlarına yönelik; KORUYUCU TEDBİR KARARLARI,

Şiddet uygulayana yönelik; ÖNLEYİCİ TEDBİR KARARLARI uygulanmaktadır.

Koruyucu tedbir kararları Mülki Amir ve Hakim tarafından verilmekte olup, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde bazı tedbirler kolluk tarafından da verilebilmektedir.

Mülki Amir tarafından verilecek koruyucu tedbir kararları;

1. Barınma yeri sağlanması
2. Geçici maddi yardım yapılması
3. Rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi
4. Geçici koruma altına alınması
5. Kreş imkânının sağlanması konularını içermektedir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk amirlerince de mülki amir tarafından verilecek koruyucu tedbir kararlarının 1. ve 4. maddelerinde yer alan kararlar alınabilmektedir.

Hakim tarafından verilecek koruyucu tedbir kararları;

1. İş yerinin değiştirilmesi,
2. Kişinin evli olması halinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi,
3. 22/11/2011 ta-

rihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunundaki şartların varlığı halinde ve korunan kişinin talebi üzerine tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması,

4. Korunan kişi bakımından hayati tehlikenin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin yeterli olmayacağına anlaşılması halinde ve ilgilinin aydınlatılmış rızasına dayalı olarak 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi konularını içermektedir.

Önleyici tedbir kararları ise, yalnızca hakim tarafından verilmekte olup, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde bazı tedbirler kolluk tarafından da verilebilmektedir.

Hakim tarafından verilecek önleyici tedbir kararları;

1. Şiddet uygulayanın korunan kişiye hakaret içeren söz ve davranışlarda bulunmaması,
2. Müşterek konuttan uzaklaştırılması ve konutun korunan kişiye tahsisi,
3. Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve iş yerine yaklaşmaması,
4. Çocukları ile kişisel ilişkisinin refakatçi eşliğinde yapılması, sınırlandırılması ya da tümüyle kaldırılması,
5. Gerekli görülmesi halinde korunan kişinin,

şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin haller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması,

6. Korunan kişinin eşyalarına zarar vermemesi, korunan kişiyi iletişim araçlarıyla rahatsız etmemesi,

7. Kanunen taşıma izni verilen silahla-

rı kolluğa teslim etmesi, şiddet uygulayan silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi,

8. Korunan kişinin yakınında alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması, bağımlılığının olması halinde hastaneye yatmak dahil muayene ve tedavisinin sağlanması,

9. Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu ve tedavisinin sağlanması gibi konuları içermektedir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk amirlerince de hakim tarafından verilecek önleyici tedbir kararlarının 1.,2.,3. ve 5. maddelerinde yer alan kararlar alınabilmektedir.

En nihayetinde kadına karşı şiddetin ve kadın haklarına yönelik iyileştirmelerin yapılması güzel adımlar olsa da bunun fiiliyata dökülmesi önemlidir. Yazı üstünde yapılan düzenlemeler bunun bir çare olarak görünmesine neden olsa da, işlerliği için yeteri kadar altyapının olmaması herhangi bir netice alınmasının yolunu tıkamaktadır. Ülkemiz bu konuda gelişmiş dünya ülkeleri ile aynı kanunları koyması ve kağıt üstünde kadın ile erkeğe aynı statüyü vermesine rağmen neden hala Dünya Ekonomik Forumu tarafından küresel cinsiyet ayrımcılığı endeksinde 128 ülke arasında 121 sırada yer almaktadır?

SONUÇ OLARAK; aile içi şiddet yaşıyorsunuz, bu konuda mahkemeden bu hareketlere son verilmesi için önlem alınmasını isteyebilirsiniz.

Ayrıca eşinizin, size, çocuklarınıza veya aynı çatı altında yaşayan aile bireylerine,

a)Eşyalarına zarar verme durumu varsa,

b)İletişim vasıtaları ile sürekli olarak rahatsız ediliyorsanız,

c)Silah ve benzeri araçları olduğu için korkuyor ve endişeleniyorsanız,

d)Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanmış olarak ortak konuta geliyor veya konutta bu maddeleri kullanıyor ise Mahkemeden, bu hareketlere son vermesi için bu konuda önlem alınmasını isteyebilirsiniz.

ŞİDDETE UĞRUYORSANIZ NE YAPMALISINIZ?

1) Hemen en yakın karakola başvurun ve tutanak düzenlenmesini sağlayın.

2) Fiziksel şiddete maruz kaldıysanız en yakın sağlık ocağı veya hastaneye başvurun ve mutlaka rapor alın.

3) Savcılığa başvurarak şikâyetle bulunun ve Ailenin Korunması hakkındaki Kanun gereği, evrakların Aile Mahkemesine gönderilerek gerekli tedbirlerin alınmasını isteyin

4) Savcılığa başvurmadıysanız doğrudan Aile Mahkemesine başvurarak Ailenin Korunması Hakkındaki Kanunda (yukarıda) belirtilen önlemlerin Hâkim tarafından alınmasını isteyebilirsiniz. Bu başvuru için

hiçbir masraf gerekmemektedir.

5) Bulduğunuz şehrin Barosuna bağlı Kadın Hakları Komisyonuna başvurarak, yasal haklarınızı ve şiddetten korunma yollarını öğrenebilirsiniz. Baromuz Kadın Hakları Merkezi herhangi bir ücret talep etmeden bu hukuki haklarınız konusunda size yardımcı olacaktır.

Harlem'de beyaz olmak

AV. RÜYA ELÇİ

Bir yıl kadar önce Rahmetli Şerafettin Elçi'nin talebi ile Diyarbakır'da düzenlenen "Türkiye'de yaşayan Kürt/Kürdistanî Halklar ve Anayasa Konferansı" na katıldım. Siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, kadınlar, gençler ve Bölgede yaşayan Kürt, Türk, Arap, Süryani, Ermeni tüm halkların temsilcileri oradaydı. Konferans iki gün sürecek ve oturumlar halinde devam edecekti. Her oturumun bir moderatörü vardı ve siz dahil olduğunuz gruba göre (parti, sivil toplum kuruluşu, kadın, genç vs.) konuşmak istediğiniz oturumun moderatörüne isminizi yazdırıyordunuz. Beni tanıyanlar bilirler, böyle toplantılarda konuşmayı hiç sevmem! Oraya bir siyasi partiyi temsilen gitmiştim. İlk oturum siyasi partilere ayrılmıştı. O oturumda sadece parti başkanları konuştuğundan konuşma şansımız yoktu. Sonraki oturum sivil toplum örgütlerine ilişkindi. Eh, ben de Şırnak Barosunun bir üyesi olarak konuşma talep ettim. Ancak o kadar çok sivil toplum kuruluşu temsilcisi vardı ki, bana konuşma sırası gelmedi. Sonraki oturum, inanç grupları ve halklardı. Ben de Kürtler arasında yaşayan bir Çerkez olarak bu oturuma da adımlı yazdırdım. Zaten toplantıdaki tek Çerkez de bendim. Ama baktım ki, bu oturumda da çok etkin Ermeni, Süryani, Mahalmi, Hıristiyan, Müslüman, Alevi ve Kürt grubu temsilcileri olunca benim gibi tekil bir Çerkez'e söz verilmez. Ben de arada moderatör Sur Belediye

ye Başkanı Abdullah Demirtaş'ın yanına gidip "Başkanım her oturuma adımlı yazdırıyorum, söz verilmiyor. Yine söz verilmezse 'Kadınlara söz hakkı verilmiyor' diye basın yanına giderim", dedim. Abdullah Başkan gülererek "Tamam söz verelim de, siz hangi grubu temsil ediyorsunuz?" dedi. Baktım, Başkan beni bir şeye benzetemiyor, ben de "Başkanım siz hele bir söz verin ben anlatacağım hangi gruba dahil olduğumu", dedim. Verilen aradan sonra heyecanla beklemeye başladım. Tam ümidim kesilmeye başlamıştı ki, Abdullah Başkan sözü bana verdi. Ne mi dedim? Aynen aktarıyorum.

"Tüm katılımcıları selamlıyorum. Abdullah Başkan bana sordu. 'Hangi grubu temsil ediyorsunuz', diye? Şimdi cevap veriyorum Başkanım. Ben KADEP Parti Meclisi üyesiyim. Yani bir siyasi partiyi temsil ediyorum. Ben Şırnak Barosunun üyesi bir avukatım. Yani bir sivil toplum kuruluşunu temsil ediyorum. Çerkezim, yani Kürdistanî Halklardan birini, hem de tek başıma temsil ediyorum. Kadınımlı, kadınları temsil ediyorum. Eh toplantının genel katılımcılarına bakarsak genç de sayılabirim. Sonraki oturumda yazarlar konuşacak, dergi ve gazetelerde yazılarım yayınlandı. Ucundan yazarları da temsil ediyorum. Ve en önemlisi Ez bûka Kurda me, ez dayika sê Kurdim. Hûn min çawa qebûl bikîn ez ew'im." (Kürt geliniyim, üç Kürdün annesiyim. Siz beni nasıl kabul ediyorsanız ben oyum.)

Toplantının başından beri sessiz sakin oturup birbirini dinleyen salonda bir anda alkışlar ve kahkahalar koptu. Kendimi övmeyi hiç sevmem (!) ama toplantının sonuna kadar bir daha alkış alabilen de olmadı. Benim konuşmam alkışlar eşliğinde bir on dakika daha sürdü. Abdullah Başkan bana söz verdiğine pişman mı oldu, sevindi mi bilemiyorum. Ama yanımda oturan Faik Bulut konuşmam bitince “iyi ki sözü sana vermişler, hepimiz uyumaya başlamıştık(!)” dedi...

Peki, ben bu hikayeyi niye anlattım? İki sebepten... Birincisi bu bölgede okumuş ta olsanız, kadın olmanın ne kadar zor olduğuna dikkat çekmek için. Girdiğiniz her ortamda meslektaşınız olan, müvekkiliniz olan, konuşunuz- akraba-nız olan erkeklerle bir güç savaşının içindesiniz. Çünkü yılların bilinçaltı gerçeği, en demokrat erkeğin bile zihnine kazınmış. “Kadınlar eksik etektir” Kadının öne çıkmasına, topluluklarda konuşmasına, sesini yükseltmesine çok da alışkın bir toplumda yaşamıyoruz. Ama kadınların ısrarlı mücadeleleri, yeri geldiğinde geri çekilip yeri geldiğinde öne çıkmaları sayesinde güç savaşının dengeleri de değişmeye başladı. İlerleyen yıllarda “dünya ezilen erkekler günü” nü de kutlabilir belki...

Bu hikayeyi anlatmamın diğer sebebi de, “öteki” olmakla ilgili. Ben her zaman içinde bulunduğum toplumdan farklı hissettim kendimi. Ortaokul çağlarında annemle günlere gitmek yerine, babamla sendika seçimlerine gittim. Herkes uzak dururken en iyi arkadaşım bir Aleviydi. Ailem ve çevrem sağcı, ben solcuydum. Üniversiteye gidip Kürtlerle tanışınca da Kürtçü oldum. Ancak 1990’ların Türkiye’sinde, Antalya’lı, düzgün Türkçe konuşan, eh fena giyinmeyen bir kız-

sanız Kürtlerin arasında da “öteki” oluyorsunuz. Ne yaf-talar takılmadı ki... “Zengin çocuğu bunlar” (babam işçi emeklisi) “Sonuçta Türk, macera olsun diye geliyordur aramıza” (Çerkezim ben, deyince) “Onlar da Türklerin bir kolu değil mi?” (Yuh artık! Hem Türk olmak, Kürtlerin haklı taleplerini görmezden gelmek anlamına mı geliyor?) Konuştuklarını anlamamı istemedikleri zaman “git yanımızdan” demeye utandık-

larından olsa gerek, Kürtçe konuşmaya başlıyorlardı. Sonradan ben Kürtçeyi de anlamaya başladım, ama onlara söylemedim tabii... Ben ne dersem diyeyim, ağızımla kuş tutsam fark etmiyordu, sonuçta ben Kürt değildim, ötekiydim. Aynı şey bu kez eskiden tanıdığım Türk arkadaşlarım arasında da geçerliydi. Zaten bir süre sonra büyük çoğunluğu benimle konuşmayı kestiler. “Sen ne yapıyorsun Onların yanında? Bak başına bir iş gelecek. Gezme şunlarla...” Sonuçta ben Kürtlerin haklarından bahseden hain bir kişilik, yani “ötekiydim”. Kendimi yanlışlıkla Harlem’e girmiş bir beyaz gibi hissettim çoğu zaman... Yine de vazgeçemedim doğrularımdan. Bir düşünürün dediği gibi, “Yalnız kalacağını bilsen de, doğrularından vazgeçme, doğruların senin dostun olacaktır.”

Türkiye aradan geçen onlarca yıla rağmen hala “öteki”lerin sorunlarını çözemedi. Kürtler, Aleviler, dindarlar, Ermeniler, Kadınlar, her grup her topluluk “öteki” hissetmeye, hissettirilmeye devam ediyor. Zihinlerdeki örümcek ağlarından kurtulmak, yeni demokratik bir anayasa ile vatandaşlık bağlarını sağlamlaştırmak gerekiyor.

Öteki olmadığımız, barışın ve adaletin egemen olduğu bir dünya dileğiyle...

BİR KONUĞUMUZ VAR

PSİKOLOG ZEYNEP SAĞLAM BALKAN

8 Mart ve toplumsal bilinçaltı travmalarımız

Bir 8 Mart daha yaklaşıyor; yüreğimde coşkuyu, hüznü ve burukluğu; damağimde kekremsi bir tadı bırakarak ardında.

Coşkuyu, çünkü artık her 8 Mart kadın için üretkenliği, yaratıcılığı, umudu, inadı ve isyanı temsil ediyor. Hüznü ve burukluğu çünkü her 8 Mart şiddetin her türlüsüne ne kadar yakın olduğumuzu, toplumsal yaralarımızı, ne kadar çok öldüğümüzü ve öldürüldüğümüzü anımsatıyor. Sahi ne kadar çok öldük yaşayabilmek için... Resmi verilerin bile gizleyemediği rakamlar, dudak uçukla-

tan cinsten. Ve öldürenler de bizi en çok “sevenler”, bize en yakın olanlar. Kocamız, sevgiliz, nişanlımız, erkek kardeşimiz... Ailemiz yani, bizden birileri...

Ya travmalarımız... Şiddetin her türüsü diyoruz ya, evet bu şiddetin her türüsü, bizim epizodik belleğimizde nasır bağlıyor ve aslında kişisel anıları saklayan epizodik belleğimiz birike birike, katlana katlana ortak bir semantik belleğe, toplumsal belleğe dönüşüyor. Semantik bellek, genel anlam ve bilgi belleği, gerçeğin belleği bir anlamda. Ama bireysel travmalarımız o kadar çok kanıksanıyor o denli derinleşip kök salıyor ki elle tutulur derecede somutlaşıp, tarihsel arka planı olan toplumsal bir belleğe, gerçeğin belleğine bürünüyor. Ve o kadar evrensel bir hal alıyor ki, ne yaşımız ne sosyoekonomik düzeyimiz, ne dinimiz ne de etnik kökenimizden etkilenmiyor. Hepimiz eşitiz yani şiddet karşısında, alabildiğine “demokratik” davranıyor bu konuda hayat bizlere!!

Peki, kim bu şiddet uygulayanlar, nasıl bir profile sahipler? Konuyla ilgili literatüre göre;

- Düşük benlik saygısı olanlar,
- Terk edilme ve bağımlılık kaygısı yaşayanlar,
- Kişilik bozukluğu tanısı almış olanlar,
- Engellenmeye düşük tolerans göste-

renler,

-İstismar ve şiddetin yoğun olduğu aile ortamında yetişmiş olanlar,

-Empati kuramayan ve şiddeti meşru görenler,

-Madde kullanım ve kötüye kullanım öyküsü olanlar,

-Cinsiyet rolleri konusunda katı inançları olan kişiler,

Çevrelerine, kadınlara, çocuklara, hayvanlara yani kendilerinden zayıf ve güçsüz gördükleri herkese daha fazla şiddet uygulama eğilimine sahip olurlar.

Peki sonrası... Sonrasında neler yaşıyoruz, gösterdiğimiz ve gösteremediğimiz tepkilerimiz neler oluyor acaba? Ya tüm bu yaşananları olağanlaştırıp, normalleştiriyoruz ya içselleştirip çeşitli savunmalar geliştiriyoruz ya da psikosomatik türden yakınmalar yaşıyoruz. Ya da en kötüsü; Travma Sonrası Stres Bozukluğu... TSSB'nda istismar eden ya da şiddet uygulayan kişi ya da kişiler, yakın veya tanıdıkta, travmatik yaşantı tekrarlayan tarzda geliştirse, bozukluk daha da derinleşiyor ve devamında kişilik bozukluklarına kadar giden bir süreç geliyor. Nelerdir peki bu sürecin belirtileri;

-Travmatik yaşantının tekrar tekrar hatırlanması; eşlik eden terleme, titreme, kalp rahatsızlıkları

-Travmatik yaşantıyı hatırlatacak ortam, durum ve kişilerden kaçınma,

-Güvenlik için sürekli tetikte olma, irkilme

-Tekrarlayan rüya ve kabuslar

-Uyku bozuklukları, yoğunlaşma ve bellek sorunları

-Öfke patlamaları, agresyon, sık sık tartışmalara girme, sosyal uyumsuzluk

-Cinsel isteksizlik, adet düzensizliği

-Depresyon; eşlik eden yalnızlık, ağla-

ma, karamsarlık, zevk almama,

-Anksiyete gibi genel kaygı bozuklukları

-İntihar düşünceleri ve girişimleri,

-Madde ya da al-

kol kullanımı,

-Yeme bozuklukları

-Düşük benlik saygısı, korku, suçluluk, aşırı sorumluluk hissi,

Bu türden belirtiler, en yaygın gözlenen ve konuyla ilgili çalışmalardan çıkan sonuçlar arasında gösterilmekte.

Toplumsal alanda yaşadığımız ve yoğun olarak kadına yönelen şiddetin çeşitli biçimleri içerisinde yoğun olarak yaşanan, ancak görünürlüğü en düşük olan travma yaşantılarından biri de çocukluk çağında travmaları ve cinsel istismarı olmakta. Belki bu konuda en önemli noktalardan biri de koruyucu, önleyici yöntemler geliştirmek. Bunun için;

-Çocuğumuza HAYIR demesini öğretmek (bazen aleyhimize olsa bile),

-Tepki gösterdiği kişilere dikkat etmek,

-Bedeninin kendisine ait olduğunu, dokunma izninin sadece kendisine ait olduğunu öğretmek,

-Duygularını göstermek için teşvik etmek, gerekirse eğitmek,

-Bazı dokunmaların sevgi ve şefkat içerdiğini bazılarının acı verici, anormal olduğunu anlatmak,

-Rahatsızlık verici dokunmalara hayır diyebileceği, bundan en güvendiği kişilere söz edebileceği, gibi noktalar son derece önemli.

8 Mart deyince kadın, kadın deyince de maalesef fiziksel, cinsel, ruhsal alanda yaşadığımız türlü travmalarımız düştü aklıma, paylaşayım istedim...

Şiddetin her türlüsünden uzak olduğumuz; coşkuyu ve umudu, gelecek güzel günleri çağrıştıran, nice güzel 8 Martlara...

lerini, tek isteklerinin faillerin ortaya çıkması olduğunu, askere gideceğinden dolayı yol parasını toplayabilmek için kaçığa gittiğini, tüm partilere olayın aydınlatılması için gittiklerini, sonuç alamadıklarını beyan etmiştir.

2. EV • Görüşülenler;

12) Vefat Eden Muhammet ENCÜ; 1998 Şırnak/Uludere doğumlu. Annesi Heybet ENCÜ, oğlunun 13 yaşında olmasına rağmen evin en büyük çocuğu olduğunu, evi geçindirmek için kaçakçılık yapmaya gittiğini, babası Ubeydullah ENCÜ, tazminat istemediklerini, faillerin yakalanmasını istediklerini beyan etmişlerdir.

13) Vefat Eden Mahsun ENCÜ; 1994 Şırnak/Uludere doğumlu. Annesi Reyhan ENCÜ, oğlunun 13 yaşında olduğunu, kaçakçılığın atalarından kaldığını, gittikleri yerde akrabalarının olduğunu, buralarda bunun kaçakçılık olarak görülmediğini, devletin de bunu bildiğini, Babası Mesut ENCÜ, adalet istediklerini, faillerin cezalandırılmasını, tazminat istemediklerini beyan etmiştir.

14) Vefat Eden Hüsnü ENCÜ; 1981 Şırnak/Uludere doğumlu. Annesi Halime ENCÜ, faillerin ortaya çıkarılmasını istediklerini, adalet istediklerini beyan etmiştir. Vefat Eden Hüsnü ENCÜ; eşi Samire Encü, 8 yıldır evli olduklarını, çocuk hastıyla yanıp tutuşurken 15 günlük hamile olduğunu öğrendiğinde eşini bu katliamda kaybettiğini, oğlunun babasız kaldığını, oğluna babasının adını verdiğini, faillerin yakalanması ve cezalandırılmasını istediğini, tazminat istemediğini beyan etmiştir.

15) Vefat Eden Savaş ENCÜ; 1997 Şırnak/Uludere doğumlu, Annesi Halime ENCÜ, faillerin ortaya çıkarılmasını istediklerini, adalet istediklerini beyan etmiştir

16) Vefat Eden Cihan ENCÜ; 1992 Şırnak/Uludere doğumlu. Ablası Bahar ENCÜ, anne ve babalarının hayatta olmadığını, kardeşlerine bakmak için üniversiteyi bırakmak zorunda kaldığını, kardeşinin de eve bakmak için kaçığa gittiğini, en az bir anne kadar yüreğinin yandığını, adaletin yerine getirilmesi için davalarının peşini bırakmayacaklarını, tazminat istemediklerini beyan etmiştir.

17) Vefat Eden Vedat ENCÜ; 1994 Şırnak/Uludere doğumlu. Babası Zeki ENCÜ, yapılanın insanlığa şıymayacak bir katliam olduğunu, tazminat değil adalet istediklerini beyan etmiştir.

18) Vefat Eden Bilal ENCÜ; annesi Halime ENCÜ, oğlunun 16 yaşında olduğunu, geçimlerini sağlamak için kaçığa gittiğini, failler bulunmadıkça davanın peşini bırakmayacaklarını, babası Abdurrahman ENCÜ, adalet istediklerini, İki afet yaşadığını, ilkinde gözlerini kaybettiğini, oğlu Bilal'in ona göz olduğunu, bu olayda hem oğlunu hem de ikinci kez gözlerini kaybettiğini beyan etmiştir.

19) Vefat Eden Selahattin ENCÜ; 1995 Şırnak/Uludere doğumlu. Babası Kerem ENCÜ, adalet istediklerini, kamuoyunu duyarlı olmaya davet ettiklerini, tazminat istemediklerini beyan etmiştir.

20) Vefat Eden Seyithan ENCÜ; 30/12/1993 Şırnak/Uludere doğumlu. Abisi Kerem ENCÜ, tek

isteklerinin bu olayın unutulmaması, üstün kapatılmaması olduğunu, Kaçakçılığın devletin kontrolünde yüzyıldır yapıldığını, başka geçim kaynağı olmadığını beyan etmiştir.

21) Vefat Eden Erkan ENCÜ 1998 Şırnak/Uludere doğumlu. Ninesi Halime ENCÜ, failleri istediklerini, Abisi Mehmet ENCÜ, tazminat istemediklerini adalet istediklerini beyan etmiştir.

3. EV • Görüşülenler,

22) Vefat Eden Orhan ENCÜ; 1992 Şırnak/Uludere doğumlu. Babası Halil ENCÜ, adalet istediklerini, faillerin ortaya çıkmasını, yargılanmalarını istediklerini beyan etmiştir.

23) Vefat Eden Zeydan ENCÜ; Şırnak/Uludere doğumlu. Babası Halil ENCÜ, adalet istediklerini, faillerin ortaya çıkmasını, yargılanmalarını istediklerini beyan etmiştir.

24) Vefat Eden Nadir ALMA; 1986 Şırnak/Uludere doğumlu. Abisi Hikmet ALMA, meclis insan hakları komisyonu raporunu kabul etmediklerini, raporun gerçekleri yansıtmadığını, hükümet isterse failleri ortaya çıkartabileceğini, tazminat istemediklerini beyan etmiştir. Annesi Azime ALMA zalimlerin bunu yapmaya hakkı yoktu, bu dağ başında bu karda kışta yapacak başka bir iş vardı da biz mi çocuğumuzu göndermedik, katliamı yapanları araştıracaklarına olayın içinde olan insanları ödüllendiriyorlar diye beyan etmiştir. Babası onlarca yıldır kaçakçılık burada devlet kontrolünde yapılan bir iştir diye beyan etmiştir.

dırılmış, renksiz, kokusuz, tatsız bir alan yaratma çabası yersiz ve imkânsızdır. Kamusal alan olabildiğince siyasaldır. Bu alanda sınırlanan her bireysel hakkın boşluğunu daha güçlü olan birey ve anlayışlar doldurur ki, aksine bu durum eşitsizliğin kaynağıdır.

Verilecek kamu hizmetini ve hizmetin verilme biçimini niteleyen objektifliği ve tarafsızlığı, kişi hürriyetini sınırlayacak şekilde yorumlamanın günümüz dünyasında bir karşılığı kalmamıştır. Bu nedenle başörtüsü dâhil, dil, ırk ve cinsiyete dayalı bireyin insan olmaktan kaynaklanan hiçbir inanç, değer ve hakkının "kamusal alan" gerekçesi ile sınırlanamayacağını bir kez

daha yineliyor, meslektaşlarımızın yargılama faaliyetlerinin her alanında başörtüsü ile çalışabilmesinin önünü açan bu kararı destekliyoruz.

Ayrıca CHP Milletvekili Birgül AYMAN GÜLER'in ırkçı yaklaşımları, anayasal vatandaşlık tanımını kabullenmez tavrı ve barış sürecini baltalama çabaları sebebiyle şahsını ve aynı partide bu yaklaşımı onaylayan, ses çıkarmayan herkesi kınıyor, istifa ederek onurlu duruş sergileyen Adıyaman Milletvekili Salih FIRAT' ı tebrik ediyoruz. 28.01.2013

Saygılarımızla,

Doğu Ve Güneydoğu Anadolu Baroları

■ Meslektaşımız Büşra Demir meslek hayatına ilk adımını yemin töreni ile attı. Kendisine başarılı ve bol kazançlı, adalet yoluna adanmış bir meslek hayatı diliyoruz...
Aramıza Hoş Geldin Büşra...

MEHMET ALİ AĞABEY;
BİR YIL OLDU SENİ KAYBEDELİ...
BİZİM ZİHİNLERİMİZDEN VE
YÜREKLERİMİZDEN HİÇ EKŞİLMEDİN...

KADINLAR

Mavi dövmeleeri

**Ve bitmek bilmez yasların çürük izleriyle
Durup ateşe bakıyorlar.
Rüzgâr estiğinde hepsi ürperiyor
Göğüsleri değiyor toprağa**

**Ellerinde yanan odunlar taşıyan kadınlar
Siyah kazanların pası çökmüş yaşlılığıyla
Dolaşıp duruyorlar.
Ateşin öfkesi kabardığında
Sesler artıyor.
Orada ateş hiç bitmiyor
Söndürmek bir belâ**

**Göğüsleri pörsüyen kadınlar
Ellerinin korkunç inceliğiyle
Tutacakları odunların sertliğini düşünmekte
Ve susmaktalar.**

**Sustuklarında yaşları farkedilmiyor
Toprak kokuyor bağırdıklarında**

**Nereye yaslanacaklarını unuttuklarından
Gözlerini toprağa bırakıyorlar
Çünkü bulutlar gökte kalıcı değil
En içten
Toprağa veriyorlar kendilerini
Ve kokuyorlar arasına**

BEJANMATUR